

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови**

«На правах рукопису»
УДК _____

«До захисту допущено»
В. о. завідувач кафедри
_____ Тараненко Л. І.
« ____ » _____ 20__ р.

МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

**на здобуття ступеня магістра
зі спеціальності 035 «Філологія»**

**на тему: «Відтворення прагматичних, структурних та семантичних
особливостей англомовних економічних терміносполучень в
українському перекладі»**

Виконала: студентка 2 курсу, групи ЛА-91мп
Федорчук Анастасія Олександрівна _____

Науковий керівник:
к. пед. н., проф. каф. ТППНМ, С. С. Коломієць _____

Рецензент:
доц., І. С. Полюк _____

Засвідчую, що у цій магістерській
дисертації немає запозичень
з праць інших авторів без
відповідних посилань.
Студентка _____

Київ – 2020

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Спеціальність (спеціалізація) – 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ
В. о. завідувач кафедри
_____ Тараненко Л. І.
«___» _____ 20__ р.

**ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію студентці**

Федорчук Анастасії Олександрівні

1. Тема дисертації «Відтворення прагматичних, структурних та семантичних особливостей англомовних економічних терміносполучень в українському перекладі».

Науковий керівник дисертації: Коломієць Світлана Семенівна, к. пед. н., проф. каф. теорії, практики та перекладу англійської мови.

Затверджені наказом по університету від 29 жовтня 2020 р., № 3165-с.

2. Термін подання студентом дисертації: 27 листопада 2020 р.

3. Об'єкт дослідження: англомовні економічні терміносполучення.

4. Предмет дослідження: прагматичні, структурні та семантичні особливості англомовних економічних терміносполучень в перекладознавчому аспекті.

5. Перелік завдань, які потрібно розробити:

- 1) вивчити особливості поняття «термінологічний «неологізм», «криптовалюта»;
- 2) проаналізувати структурні особливості економічної термінології;

- 3) дослідити основні функції та класифікації економічних термінів;
- 4) їхнє функціональне призначення в економічній системі;
- 5) встановити лексико-семантичні особливості термінології економічної системи;
- 6) проаналізувати шляхи відтворення англомовних економічних терміносполучень українською мовою.

6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу: 94 джерел.

7. Орієнтовний перелік публікацій: стаття на всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасна філологія: теорія та практика» та «Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов».

8. Дата видачі завдання: 01 жовтня 2019 р.

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Строк виконання етапів магістерської дисертації	Примітка
1	<i>Обґрунтування теоретичних передумов дослідження</i>	<i>до 20.12.2019</i>	<i>вик.</i>
2	<i>Формування програми й методики дослідження</i>	<i>до 20.05.2020</i>	<i>вик.</i>
3	<i>Аналіз досліджуваного матеріалу та виклад і оформлення результатів дослідження</i>	<i>до 10.11.2020</i>	<i>вик.</i>

Студентка

А.О. Федорчук

Науковий керівник дисертації

С.С. Коломієць

РЕФЕРАТ

Робота присвячена дослідженню прагматичних, структурних та семантичних особливостей англomовних економічних терміносполучень в українському перекладі. У першому розділі було розглянуто термінологічні неологізми як характерна особливість фахових мов, визначення самого поняття «термін» та його види. Також, було схарактеризовано сфери вживання та основні шляхи поповнення сучасної англійської економічної терміносистеми. У роботі було проаналізовано дефініції поняття «криптовалюта» в економічній терміносистемі.

Другий розділ роботи був присвячений дослідженню структурних особливості економічної термінології та її ознак. Також, було досліджено функції та лексико-семантичні особливості термінології тематичних груп «способи заробити криптовалюту», «транзакції та операції з криптовалютою».

У третьому розділі був проведений аналіз щодо використання перекладацьких трансформації під час перекладу загальнонаукових фінансово-економічних термінів, вузько-спеціалізованих фінансово-економічних термінів та фінансово-економічних неологізмів.

У висновках підведено підсумки роботи, в яких зазначено, що сучасна економічна термінологія англійської мови складає термінологічну базу різних економічних дисциплін, для передачі на українську мову застосовуються різні перекладацькі трансформації, однак деякі терміни неможливо адекватно перекласти, доводиться їх описувати для передачі значення та легшого розуміння, тому ця проблема викликає все більший інтерес серед науковців.

Ключові слова: термін, неологізм, криптовалюта, економіка, перекладацькі трансформації.

ABSTRACT

The present paper was devoted to the study of pragmatic, structural and semantic features of English economic terms in Ukrainian translation. The first section deals with the terminological neologisms as a characteristic feature of professional languages, as well as with the definition of the notion «term» and its types. Also, the areas of application and the main ways of replenishing the modern English economic term system were described. The definitions of the term «cryptocurrency» in the economic term system have been analyzed in the paper.

The second section was focused on the study of structural features of economic terminology and its characteristics. Also, functions and lexical-semantic features of thematic groups terminology «ways to earn cryptocurrency», «transactions and transactions with cryptocurrency» were investigated.

The third section analyzes the use of translation transformations in the translation of general scientific financial and economic terms, narrowly specialized financial and economic terms and financial and economic neologisms.

In conclusion the results of the paper were summarized, which highlight that the modern economic terminology of English is the terminological base of various economic disciplines, various translation transformations are used for Ukrainian translation, but some terms cannot be adequately translated, they have to be described to convey meaning and easier understanding. Therefore, this problem is of growing interest among scientists.

Key words: *term, neologism, cryptocurrency, economy, translation transformations.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. НОВІ ПОНЯТТЯ І ТЕРМІНИ У ФАХОВІЙ МОВІ «ЕКОНОМІКА ТА ФІНАНСИ».....	9
1.1 Термінологічні неологізми як характерна особливість фахових мов.....	9
1.2 Дефініції поняття «криптовалюта» в економічній терміносистемі.....	20
Висновки до 1 Розділу.....	27
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНІ ТА ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТЕМАТИЧНИХ ГРУП «СПОСОБИ ЗАРОБИТИ КРИПТОВАЛЮТУ» «ТРАНЗАКЦІЇ ТА ОПЕРАЦІЇ З КРИПТОВАЛЮТОЮ».....	28
2.1 Структурні особливості економічної термінології.....	28
2.2 Функції та лексико-семантичні особливості термінології економічної системи.....	35
Висновки до 2 Розділу.....	43
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕРМІНОСПОЛУЧЕНЬ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	44
3.1 Переклад загальнонаукових фінансово-економічних термінів....	47
3.2 Переклад вузько-спеціалізованих фінансово-економічних термінів.....	60
3.3 Переклад фінансово-економічних неологізмів.....	69
Висновки до 3 Розділу.....	79
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	82
ДОДАТКИ.....	92

ВСТУП

Стрімкий науково-технічний прогрес, впровадження новітніх технологій у більшості галузей діяльності людини, глобальний процес інформатизації сприяє кардинальним змінам у сфері термінології. В той самий час зростає роль і значення міжнародних професійних зв'язків, ділового спілкування англійською мовою. Ми спостерігаємо постійно зростаючий інтерес до перекладу вузькоспеціалізованої професійної літератури, а це, в свою чергу, свідчить про те, що необхідно розвивати спеціалізовані галузі наукового знання і людської діяльності у вузьких професійних сферах.

Центральною проблемою сучасного термінознавства залишається упорядкування термінологій різних галузей знань із постійною увагою до точних визначень наукових понять та зв'язків між ними, що має знаходити відтворення у відповідних термінопозначеннях. Тому проблема термінотворення в усіх мовах світу, зокрема в англійській, була й залишається однією з найбільш актуальних. Особливо актуальною вона є для галузі економіки, оскільки за останнє десятиріччя саме вона зазнала інтенсивного розвитку.

Актуальність дослідження зумовлена тим фактом, що англійська мова давно набула статусу міжнародної мови, а нова лексика, що співвідноситься з економічними поняттями, утворює найбільшу групу інновацій останніх десятиліть в англійській мові. Тому важливою рисою сучасної лінгвістики є зацікавленість вчених різними аспектами термінологічної лексики. З погляду на те, що економіка є невід'ємною частиною як людського спілкування взагалі, так і всього суспільного життя, вивчення фінансово-банківської термінології є надзвичайно важливим.

Ступінь розробленості проблеми у науковій літературі. У процесі дослідження та систематизації економічної термінології

спираємось на потужну лінгвістичну та загально термінологічну базу, сформовану попередніми термінознавцями. Теоретичні основи аналізу економічної термінології закладені у ґрунтовних працях мовознавців XIX – XX століття, зокрема М. В. Белозьоров [8], Ю. І. Височинський [12], А. В. Грицьків [17], Ю. А. Зацний [26], З. Б. Куделько [22], О. М. Лотка [43], О. С. Петрина [50], Геріберт Піхт (Heribert Picht) [89], Джуан Загер (Juan Sager) [91] та ін.

Проблеми перекладу терміносполук вивчали вітчизняні та зарубіжні дослідники, зокрема Л. С. Бархударов [6], В. Н. Комісаров [34], Я. Й. Рецкер [56], А. М. Фітерман та Т. Р. Левицька [40] тощо.

Проте згадані вище дослідження не дають ґрунтовного аналізу функціонування економічних термінів у перекладі, що й зумовило вибір теми дослідження – «Відтворення прагматичних, структурних та семантичних особливостей англomовних економічних терміносполучень в українському перекладі».

Об’єктом дослідження є англomовні економічні терміносполучення.

Предмет дослідження – вивчення прагматичних, структурних та семантичних особливостей англomовних економічних терміносполучень в перекладознавчому аспекті.

Основною метою дослідження є встановлення структурних, лексико-семантичних особливостей англійської економічної терміносистеми та визначення способів відтворення цих особливостей у мові перекладу.

Відповідно до мети визначено такі **завдання** наукового пошуку:

- 1) вивчити особливості поняття «термінологічний «неологізм», «криптовалюта»;
- 2) проаналізувати структурні особливості економічної термінології;

- 3) дослідити основні функції та класифікації економічних термінів;
- 4) їхнє функціональне призначення в економічній системі;
- 5) встановити лексико-семантичні особливості термінології економічної системи;
- б) проаналізувати шляхи відтворення англомовних економічних терміносполучень українською мовою.

Методологія дослідження. Під час виконання магістерської роботи було використано описово-аналітичний метод як основний (дослідження способів термінотворення у структурному та семантичному аспектах), методи аналізу та синтезу (використовувалися для вибірки необхідного матеріалу серед наукових доробків учених), метод дедукції (коли від загального принципу процес аналізу переходив до конкретних одиниць), прийоми класифікаційного аналізу (за допомогою якого терміни можна було розділити за класами), трансформаційний (визначення адекватності та еквівалентності тексту перекладу на основі перетворень або трансформацій).

Матеріалом дослідження слугували навчальні посібники, статті з наукових освітніх журналів, а також 700 одиниць економічних термінів з різних сфер (а саме загальнонаукові фінансово-економічні терміни, вузько-спеціалізовані фінансово-економічні терміни та фінансово-економічні неологізми), які були взяті з онлайн статей/бірж.

Наукова новизна роботи полягає в дослідженні структурних та лексико-семантичних характеристик терміносполучень в англомовному економічному дискурсі та в проведенні практичного аналізу основних способів перекладу економічних термінів з англійської на українську, визначенні найуживаніші перекладацькі трансформації.

Теоретичне значення даного дослідження полягає у висвітленні лінгвістичної сутності економічного терміна та визначається внеском у

подальших розробку питань англомовного термінознавства, доповненням наукових знань про системність термінотворення; у визначенні основних структурних та лексико-семантичних особливостей термінотворення в англійській економічній терміносистемі; в аналізі основних способів перекладу англійської економічної лексики, який становить значний внесок у загальну теорію перекладу та вирішення лексичних проблем перекладу з англійської мови на українську.

Практичне значення дослідження у тому, що результати наукового пошуку можуть бути використані при розробці теоретичних курсів з лекцій «Лексикології», у лексикографічній практиці при укладанні галузевих перекладних словників, а саме словників термінологічних словосполучень у сфері банківської справи, криптовалюти. Практичне значення роботи полягає в тому, що заповнює одну з прогалин у вітчизняному дослідженні фінансово-банківської термінолексики.

Апробація результатів дослідження та публікації. Матеріали, розроблені на основі магістерської дисертації, були представлені статтею у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасна філологія: теорія та практика» та тезами для XII Міжнародної студентської науково-практичної конференції «Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов».

Структура роботи. Магістерська дисертація складається зі вступу, двох теоретичних розділів, одного практичного розділу, висновків до кожного розділу та загальних висновків, списку використаних джерел (94 джерел, у тому числі 21 – іноземною мовою) та додатків. Загальний обсяг дисертації – 140 сторінок. Основний зміст викладено на 75 сторінках. Роботу проілюстровано таблицями та діаграмами.

РОЗДІЛ 1. НОВІ ПОНЯТТЯ І ТЕРМІНИ У ФАХОВІЙ МОВІ «ЕКОНОМІКА ТА ФІНАНСИ»

1.1 Термінологічні неологізми як характерна особливість фахових мов

Сучасний етап розвитку лінгвістики характеризується посиленням інтересу до динамічних аспектів мови і переходом до антропоцентричної лінгвістики, яка вивчає мову у зв'язку з людиною, її свідомістю, мисленням та різними видами діяльності. Суттєві зміни відбуваються і в науці про терміни. З історії лінгвістичних вчень очевидно, що витoki спеціальної лексики сягають ще глибокої давнини. Професійна діяльність постійно супроводжувалась виникненням нових лексичних одиниць, тобто термінів. Стрімкий науково-технічний прогрес, глобальна інформатизація, запровадження новітніх технологій у більшості галузей діяльності людини сприяє кардинальним змінам у сфері термінології [16].

Дослідження термінів у сучасному вітчизняному та зарубіжному мовознавстві має системний характер. З'являються термінологічні центри та асоціації термінологічних досліджень (ASTER, TLS, CRIM), які діють у Європейському парламенті, у Берліні, Люксембурзі та країнах Європи. Метою їх створення є урегулювання процесів термінотворення, координування роботи щодо упорядкування надмірного припливу запозичень, удосконалення термінологій на власній мовній основі. Попри однакові вимоги до термінів та стандартизацію кожна галузева терміносистема вирізняється низкою специфічних особливостей [67, с. 32].

У дослідженні термінологічної лексики основна увага зосереджується на визначенні терміна. У галузі термінознавства зазвичай передували десятки лексикографічних галузевих праць теоретичним напрацюванням як в українському, так і в зарубіжному мовознавстві. Термінологічним підґрунтям дослідження терміна постають дослідження таких науковців, як О. С. Ахманової [4], С. О. Винокур [11],

С. В. Гриньова [16] В. П. Даниленка [19], Д. С. Лотте [44] А. А. Реформаторського [55] та інші. Більшість науковців признає, що термінологічність – одна з основних стильових рис наукового стилю, інформативне ядро лексики мов науки. Під терміном, зазвичай, розуміється мовний засіб вираження спеціального поняття.

Так, наприклад, О. С. Ахманова дотримується точки зору, що термін – це «слово чи словосполучення спеціальної (технічної, наукової і т.п.) мови, яке створене, запозичене чи отримане для точного вираження спеціальних предметів» [4, с. 95].

Науковець В. П. Даниленко також пояснює, що термін – це слово/словосполучення спеціальної сфери застосування, яке називає спеціальне поняття [15, с. 13].

У свою чергу, короткий тлумачний словник дає наступне пояснення слова «термін»: термін (лат. *terminus* «границя, кінець, межа») – це спеціальне слово/словосполучення, що застосовується в особливих умовах і прийняте в певній професійній сфері. Термін – поняття, яке входить в систему понять певної області професійних знань [36, с. 421].

В зарубіжних словниках лінгвістичних термінів можна знайти майже такі ж визначення термінології. Так, у словнику Ж. Марузо [45 с. 109] термінологія пояснюється як система термінів, які використовуються для вираження понять, притаманних даній науці.

В основі кожного терміна обов'язково лежить дефініція, яку він позначає, завдяки чому терміни представляють собою одночасно стислу і в той же час точну характеристику явища чи предмета. Терміни оперують кожною галуззю знань, вони і складають суть термінологічної системи даної науки.

У теорії терміна в багатьох дослідженнях з представлено основні напрями термінознавства, які поступово сформувалася як самостійна наукова дисципліна як наслідок автономного розвитку окремих наукових

напрямів з наступним їхнім синтезом. Тому, окрім загальноповсюджаної частини, літературна мова має численні підмови, які задовольняють потреби спілкування людей у різноманітних галузях [12]. Наукова мова (мова техніки і науки, фахова мова) є однією з таких підмов, основна частина якої належить до економічної термінології.

Сучасна економічна термінологія – поняття комплексне, до складу якої входить стійких словосполучень і безліч слів, які складають термінологічну базу значної кількості економічних дисциплін. Ця терміносистема сформовано природно і має багатовікову традицію. До пріоритетів нашого століття належить системне вивчення економічної термінології, хоча в діяхронному контексті культурної трансформації людства аналізуються джерела, становлення і розвиток термінів [49, с. 192].

Економічні терміни функціонують лише в системі термінів (вони не існують відокремлено), яка є відносно стійкою, структурованою, цілісною, єдиною за змістово-мовною ознакою, і, як зазначає науковець Б. М. Головін, певний зв'язок існує «на лексико-семантичному, поняттєвому, граматичному і словотвірному рівнях» [15, с. 55], вступаючи в чіткі закономірні відносини з іншими термінами.

Вивчення і дослідження проблем економічної термінології є надзвичайно актуальним та важливим, оскільки головним джерелом збагачення лексичного складу всіх сучасних мов є термінологія. Найуніверсальніший засіб збереження, опрацювання та передавання інформації є термінологія як важлива частина будь-якої мови. За даними науковців шаленими темпами зростають обсяги інформації. Її обсяги сьогодні подвоюються щоп'ять-сім років, що призводить так званий «термінологічний вибух» – появу новотворів економічної галузі, тобто великої кількості нових термінів [63, с. 84].

Досліджуючи процес створення нового слова, слід згадати думку О. С. Кубрякової, що «акт номінації складається з двох операцій: 1) для

того, щоб щось назвати, треба визначити референта, тобто ідентифікувати його місце в когнітивній системі мовця та залучити до певної категорії; 2) згодом порівняння цього референта з йому подібними. На першому етапі проходить загальна категоризація, а потім – субкатегоризація. Саме у цьому полягає сенс когнітивних процесів під час створення слова. На другому етапі для позначення нового поняття йде пошук «тіла». Якщо з будь-яких причин наявні уже лексичні одиниці не задовольняють мовну спільноту, то виникає питання створення нового слова» [38, с. 125]. Процес утворення неологізмів економічної термінології відбувається саме таким чином.

У науковій діяльності Д. І. Квеселевича до переліку ключових понять входять проблеми лексикографічного опрацювання неологізмів, поповнення словникового складу сучасної англійської мови, перекладу та встановлення лексико-граматичного, семантичного та стилістичного статусу новоутвореної лексики. Його творчий внесок у галузі неології є цікавим для фахівців, які цікавляться розвитком словникового складу сучасної англійської мови в ракурсі проблеми лінгвістичної ідентифікації лексичних новотворів. Можливість аналізу новоутвореної фразеології та лексики з урахуванням основних надбань когнітивно-дискурсивної парадигми в лінгвістиці додає особливої перспективності сучасній неології [31, с. 432].

Науковець Ю. А. Зацний, вважає, що поняття набуває ширшого змісту, якщо взяти до уваги, що існує велика кількість одиниць, які і раніше були в мові, але перебували на «периферії» його системи, певними «підмовами» або підсистемами вони були обмежені у своєму функціонуванні. У цю групу слід віднести такі одиниці як терміни, сленгізми, професіоналізми, жаргонізми. Перетворення в одиниці загальної мови подібних одиниць робить їх інноваціями як у зв'язку з їхнім сприйняттям як неологізмів більшістю носіїв, так і із погляду розвитку словникового складу, оскільки вони раніше були відомі лише незначній їх

частині. Із поліетнічністю, поліваріантністю англійської мови пов'язано необхідність розширення поняття «неологізм». Так, новими одиницями вважають запозичення з одного національного варіанта в інший, навіть якщо для варіанта-донора вони не є новими [27, с. 201].

Основу термінології економіки складає лексика літературної мови, вона не є штучною мовою. Такі процеси як термінологізація загальноживаної лексики, метафоризація та запозичення лежать в основі утворення термінології. Так, економічна наука – це велика сфера знань, яка охоплює не тільки поняття і закони економічної діяльності, але і ряд суміжних галузей. У працях таких науковців як Г. Пічта [89], Г. Б. Фогеля [65], Г. Хацера [66], Г. В. Чорновола [69], Т. В. Шетле [73] та ін., економічна термінологія не раз ставала об'єктом, тому можна визначити основні види економічних термінів:

1. Загальноживані терміни, які використовуються у повсякденні, тобто вони є всім зрозумілими і можуть уживатися у будь-якій іншій галузі науки, публіцистики, літератури тощо: *influence* – вплив; *resources* – ресурси; *to spare* – економити; *to grow* – рости, *process* – процес.

2. Спеціальні неекономічні терміни, що відображають відповідну сферу спеціальних знань бізнесу, економіки тощо з притаманною їй специфічною лексикою: *consulting* – консалтинг.

3. Спеціальні фінансово-економічні терміни, які точно позначають поняття економіки і містять зміст системи наукових фінансових знань: *gross (total) costs* – витрати валові (загальні), *shareholder* – акціонер.

У сфері бізнесу та економіки Ддслідження англійських неологізмів свідчить про закріпленість певних одиниць за відповідними блоками поняття. Можна виділити наступні блоки сфери економічного життя, які є головними постачальниками неологізмів [12]:

1) загально-економічні поняття, які використовуються в економічних доктринах, теоріях, економічній політиці (*knowledge economy, monetarism, trickle-down economics, supply-sideism*);

2) реорганізація управління бізнесом та економікою (*downsizing, downaging, re-engineering, rightsizing, smartizing, make-over*);

3) реклама і маркетинг (*database marketing, downmarket, advertorial, telemarketing, business-to-business advertising*);

4) фінанси і кредит (*insider trading, bucket trading, microlending, microlender, back office*);

5) фондовий і валютний ринки (*junk debt, junk bond, fallen angel*);

6) людські ресурси (*cross-training, empowering, EAP – employee assistance program*);

7) корпоративна культура (*corpocrat, corporatize, insider, corporate raider, process culture, macho culture*);

8) інформаційні бізнес-технології (*cybershopping, teleworker, teleport, telecottage, cybercommuter, virtual executive, e-commerce, road warrior, virtual megastore*);

9) промисловість, виробнича сфера (*just-in-time, post-fordism, outsourcing, insourcing*).

В широкому діапазоні комунікативно-прагматичних ситуацій і відповідних жанрах і типах мовлення актуалізується вживання нових лексичних одиниць економічної сфери. Спеціальна мова (в усній та писемній формах) є центральною зоною функціонування одиниць економічної лексики, особливо слід відзначити повсякденне мовлення спеціалістів і мову засобів масової інформації. Науковець Н. Г. Наумов запропонував такі зони функціонування нової економічної лексики [46, с. 128–130]:

1. тексти (в самому широкому аспекті), які актуалізують комерційну практику («мова» операцій з акціями, товарами і валютами, цінними паперами «мова» реклами і маркетингу тощо);
2. тексти, які актуалізують «мову» бізнесменів і юридичну практику («мова» видавничої справи, комп'ютерних технологій, юридично-правового спілкування, офіційно-ділового т.і.);
3. тексти, які актуалізують практику засобів масової інформації (телебачення, радіо, журнали, газети тощо);
4. жаргон менеджерів, підприємців, рекламистів, маркетологів, валютних дилерів, інших спеціалістів, які працюють у бізнес центрах таких, як Уолл Стріт, Сіті тощо.

В системі літературної мови саме така загально широка семантико-стилістична сфера вживання нової економічної лексики, її особливості вживання, застосування в публіцистиці створюють ті причини, які і змушують дослідників та науковців термінології та лексики, семантики й стилістики, звертатися до лексики бізнесу та економіки.

В багатьох випадках вирішення центральних проблем дослідження економічної лексики залежить від того, які структурно-семантичні одиниці входять до її складу. Щоб дати відповідь на це питання, необхідно перш за все дати дефініцію економічної лексики. Лексика економічної сфери – це та частина словника, до якої входять назви понять, предметів, явищ, процесів соціально-економічного життя, яка пов'язана з відповідними науками, професіями, сферами економічного життя такими, як маркетинг, менеджмент, фінанси, людські ресурси, інформаційні технології, виробництво, право, оподаткування, страхування, статистика тощо [78, с. 32].

У другій половині ХХ сторіччя до термінологій різних наук спостерігається посилення інтересу, у зв'язку з чим науковці диференціюють поняття «слово» і «термін». На цій основі і робляться

спроби розмежування термінології і лексики. Так, наприклад, Ю. Д. Апресян розмежовує лексику і термінологію на основі суспільно-політичного змісту: «У випадку, коли одне і те ж слово має суто термінологічне та нетермінологічне вживання (наприклад, іменник агресія), доцільно виділяти у нього два різні значення» [2, с. 63].

Проте в практиці досліджень лексикології переважає підхід, в якому описується співвідношення щодо лексики і термінології. Терміни є складовою частиною словникового складу мови і розглядаються як лексичні одиниці, отже їх дослідження підлягає тим положенням, які існують для всієї лексики. Як стверджує вітчизняний дослідник мовознавства Т. Й. Лещук, «між термінами і загальноживаними словами не слід створювати штучного бар'єра, який може утруднити розуміння процесів термінотворення» [42, с. 60]. Беручи до уваги певні особливості, якими характеризуються терміни, їх треба розглядати стосовно загальних слів, не у протиставленні, а у співставленні.

Таке положення щодо термінів ґрунтується на основі об'єктивних факторів:

1. проведення розмежування між загальними словами і термінами практично утруднено, оскільки терміни можуть переходити у загальноживані слова і навпаки. А так звані «загально наукові терміни» починають практично вживатися на рівні інших слів усіма, хто користується мовою;
2. терміни, як і всі слова мови, підлягають одним морфологічним, фонетичним, синтаксичним правилам, одним граматичним категоріям;
3. термінотворення будується за такими ж словотворчими моделями, базується на таких же принципах, що і загальне словотворення;

4. терміни, як і загальні слова, виконують основну функцію – комунікативну, передають поняття, які відображають явища об'єктивної дійсності, абстрактні і конкретні поняття тощо;
5. при укладенні загальних словників велика частина термінів зовні вміщена в них поряд із загальноновживаними словами [29, с. 61].

Таким чином, терміни у відношенні до загальноновживаних слів створюють словниковий запас мови і знаходяться у взаємозв'язку.

Сукупність термінів економічної галузі діяльності, що знаходяться у взаємозв'язку та взаємодії один з одним, співвідносяться з понятійною системою економічної галузі діяльності та піддаються свідомому упорядкуванню і регулюванню, утворюють сучасну економічну терміносистему англійської мови.

Слідом за О. О. Селівановою [57] проаналізуємо основні шляхи поповнення сучасної англійської економічної терміносистеми:

1. переклад професійних термінів твердо встановлених іншомовного походження з використанням словотворчих елементів англійської мови;
2. запозичення інтернаціональних термінів та їх адаптація відповідно до граматичних і фонетичних закономірностей англійської мови;
3. використання загальноновживаних слів для позначення наукових понять, внаслідок чого відбувається термінологізація і перехід до розряду лексики обмеженого використання (семантичний словотвір);
4. утворення термінів шляхом морфологічного або морфолого-словотворення, тобто термінологічне або синтаксичне словотворення. Даний спосіб налічує такі різновиди:
 - афіксальних спосіб – це морфологічний спосіб утворення нових слів, при якому вже існуючі суфікси знаходять нові значення. Фактивну участь в утворенні нових слів також приймають префікси;

- конверсія – це перехід слова з однієї частини мови в іншу. Найбільш вживаними є конверсії іменників в дієслова і конверсії дієслів в іменники;
- словоскладання – це один з найбільш поширених способів утворення нових слів, що характеризується злиттям двох основ;
- скорочення – спосіб творення морфологічних неологізмів, який в основному, складається з абревіатур і акронімів;
- утворення словосполучень з термінологічним значенням.

Завдяки аналізу наукової літератури можна виокремити шляхи поповнення економічної терміносистеми англійської мови. Одним із основних шляхів поповнення таких термінів є термінологізація загальноживаних слів, що є процесом залучення і переосмислення загальноживаних слів для позначення нових спеціальних понять. У ролі термінів такі загальноживані слова відрізняються виконуваною функцією та сферою вживання. Як термінам, їм відповідає дефініція з конкретнішими й точнішими параметрами змісту відповідних понять [61, с. 138]. Так, у *New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language* загальноживана лексема “*money*” тлумачиться [87]: *anything that serves in the form of tokens which have a value established by a commonly recognized authority, e.g. the government of the country, or by custom. The tokens are usually minted metal pieces (coinage), or promises to pay recorded on paper (bank notes etc.)*. Дефініція цієї однієї з основних категорій економіки включає такі семи: 1) *money as a unit of account* (гроші як одиниця обліку), 2) *money as a store of value* (гроші як засіб збереження), 3) *money as a security* (гроші як застава), 4) *money as veil* (гроші як ціннісна оболонка).

Таким чином, побутове поняття, яке позначене загальноживаною лексемою *money*, вливаючись у понятійну структуру економічного поняття, сполучається з нею в межах того самого мовного знака.

Значна потенційність загальноновживаних лексем вживатися у функції термінів зумовлена двома чинниками:

- 1) специфікою їх номінативної функції;
- 2) специфікою змісту побутового поняття, а саме – високим ступенем його абстрактності.

Другий тип семантичного термінотворення пов'язаний з переосмисленням загальноновживаних одиниць на позначення спеціальних понять. Утворене в результаті другого типу, термінологічне значення загальноновживаного слова є певним наслідком розвитку семантичної структури слова. Наприклад, загальноновживаний прикметник *«bearish»* має значення *«грубий, ведмежий»*. Він набув значення *«понижуючий; той, що знижується (про ринок цінних паперів)»* у результаті розвитку семантичного значення [22, с. 183].

Одним із основних джерел економічної одним поповнення термінологічної лексики є деривація. Словотвір, чи деривація, що не так давно сприймалась як синонім лише морфологічного словотвору простих лексичних одиниць на противагу, наприклад, складанню, набула у наш час більш широкого розуміння. Процеси «утворення в мові будь-яких вторинних знаків» вважають деривацією. Дослідниця О. С. Кубряковська розглядає деривацію як «суть словотворчих процесів полягає в утворенні нових вторинних одиниць позначення, нових найменувань» [38, с. 201].

Отже, можна зробити висновок, що терміносистема сучасної англійської мови є потужною лінгвістичною базою, на основі якої функціонують і формуються усі сфери науково-професійної діяльності. Англійська мова давно набула статусу міжнародної мови, а нова лексика, що співвідноситься з економічними поняттями, утворює найбільшу групу інновацій останніх десятиліть в англійській мові. Тому важливою рисою сучасної лінгвістики є зацікавленість вчених різними аспектами термінологічної лексики. З погляду на те, що економіка є невід'ємною

частиною як людського спілкування, так і всього суспільного життя, вивчення економічної термінології є надзвичайно важливим.

1.2 Дефініції поняття «криптовалюта» в економічній терміносистемі

Поширення глобалізаційних процесів і активний розвиток інформаційних технологій сприяли появі нових різновидів цифрової валюти, головними перевагами яких є повна свобода здійснення транзакцій і децентралізованість .

Криптовалюта в усьому світі є перспективною формою інвестування, а також зручним і технологічним способом здійснення розрахункових операцій. Сам термін «криптовалюта» означає, що зміст предмета, яке він описує, відноситься до поняття грошей. При цьому переважна більшість вчених вибудовує власні методологічні і теоретичні підходи, зосереджуючи свою увагу на першій частині цього поняття – «крипто», що розкриває технологічні аспекти її функціонування. Якщо б аналіз даного явища ґрунтувався лише на другій частині терміну – «валюта», то це дало б можливість уникнути неточних результатів, які вже існують в функціональних і прикладних економічних науках. Однак висновки і судження науковців в основному сформовані, базуючись на тлумаченні першої частини терміна – «крипто», тобто значна кількість економістів відштовхуються від форми даного явища, а не від його змісту при здійсненні досліджень [29, с. 25]. Це призводить до того, що криптовалюту розглядають в контексті використання електронних грошей, як їх різновид. Такий однобічний підхід не дає можливості розкрити належним чином методикою відображення криптовалют як різновиду фінансового активу. Якщо проаналізувати суто технологічні, технічні та організаційні аспекти використання криптовалют, то можна зробити висновок, що вони майже ідентичні з електронним видом грошей безготівкової форми. Однак, хибним є повне ототожнення криптовалют з

безготівковими грошима в цілому, і їх окремого виду – електронними грошима. Тому, говорячи про місце криптовалюти у фінансовій системі, з одного боку, її слід розглядати як неологізм в групі «валюта», оскільки це явище з'явилося у світі відносно нещодавно, а з іншого боку, слід віднести до категорії «сучасні гроші».

Транзакції, що здійснюються у сфері фінансів, за допомогою криптовалюти, тобто різноманітних платіжних систем, які використовують однойменний протокол передачі даних і певну однойменну розрахункову одиницю, набувають все більшої популярності в сучасному світі. Для захисту такої системи та забезпечення функціонування застосовуються методи криптографії. У мережі «Інтернет» існує велика кількість різновидів криптовалюти, але найвідомішими вважаються Bitcoin (далі – біткоїн), Ethereum (ETH), Ripple (XRP), Litecoin (LTC) тощо [83].

Слід наголосити, що загальна кількість видів криптовалют сягнула вже майже 2 000 на сьогоднішній день, хоча найпоширеніший її різновид – Біткоїн – зародився лише в 2008 році. Його засновником вважають Сатоші Накамото (Satoshi Nakamoto), який описав технічні аспекти функціонування криптовалюти наприкінці жовтня 2008 року, а в січні 2009 року опублікував першу версію коду цієї електронної валюти. Слід зазначити, що низка масштабних досліджень передувала появі Біткойна та інших криптовалют.

Згідно статистичних даних CoinMarketCap [76], на 03.09.2018 р. капіталізація ринку криптовалют становила майже 166 млрд. доларів США. Зважаючи на сучасний розвиток криптовалют у світі, криптовалюта Біткойн і технологія Blockchain є у центрі уваги, і вона вважається найдорожчою криптовалютою на сьогодні. З кожним роком зростає зацікавленість економічно активної частини населення фінансовими інноваціями у сфері інформаційної економіки в усьому світі.

12 січня 2009 року була здійснена перша транзакція за допомогою криптовалюти в системі Біткойн. Сатоші Накамото надіслав комп'ютерному спеціалісту Хелу Фінні (Hal Finney) 10 Біткоїнів. Цю транзакція також називають «блок 170» (відповідно до блоку, в якому вона була ідентифікована). 22 травня 2010 року у Флориді відбувся перший обмін криптовалюти на реальний товар, коли програміст Ласло Ханеч (Laszlo Hanyecz) обміняв на 2 піци 10 000 Біткоїнів. У 2011 році в Forbes журналі вперше опублікували статтю про систему Біткойн, де їй назвали криптовалютою («*cryptocurrency*»). Це стало початком широкого використання такого терміна. До цього більшість розробників (так само як і Сатоші Накамото) використовували термін «електронна готівка» (*electronic cash* або – *digital cash*) [21].

Тим не менш, сьогодні не існує єдиної думки щодо визначення терміна «криптовалюта». Деякі вчені називають криптовалюту інноваційною мережею платежів і новим видом грошей та відносять до «віртуальної валюти», інші заперечують це твердження та називають «цифровим активом». Такі вчені, як Е. Андроулакі, С. Капкун, О. Караме, М. Роечлін, Т. Счерер, М. Андручович, Д. М. Гражек, Н. Коуртоіс, Г. Максвел А. Герваїс, О. Галицький, О. Мороз, Е. Молчанова, Ю. Солодковський та багато інших внесли чималий внесок у вивчення функціонування криптовалют та її історії розвитку.

В різних джерелах та словникових пояснення значення криптовалюти зводиться до того, що криптовалюта є віртуальною валютою, яка створена і використовується в електронному виді. Одиницею криптовалюти є монета («*coin*») [24].

В американському словнику Black's Law Dictionary подається кілька визначень грошей, серед яких: активи, що можуть бути легко конвертовані у грошові кошти або засоби обміну, затверджені урядом [90].

Сучасний тлумачний словник української мови дає наступне визначення для криптовалюти: гроші як металеві і паперові знаки, що є мірою вартості під час купівлі чи продажу [52].

Науковець В. Г. Сословський зазначає, що «криптовалюта – це засіб розрахунків, який не має матеріальної форми, а існує у вигляді програмного коду, із застосуванням криптографічних методів захисту, випуск та облік якого частіше децентралізований та відомий учасникам розрахунків; а також системою платежів, яку утворюють одиниця розрахунку та операції з нею» [12].

Криптовалюта – надійна і швидка система платежів і грошових переказів, непідконтрольна жодному уряду і заснована на новітніх технологіях (згідно з джерелом Bitcoin Security) [70].

Криптовалюту можна вважати як як і звичайні валюти, так і засіб обміну, але вона призначена для обміну віртуальної інформації, що стало можливим завдяки певним принципам криптографії (використовується для забезпечення операцій та контролю створення нових монет) [23].

Криптовалюта все більше застосовується у повсякденному житті, розповсюджуючись на нові сфери економічної діяльності. Розробляються та удосконалюються різноманітні додатки та сервіси для зручності застосування біткоїнів та інших криптовалют. У своєму дослідженні Б. Фабіан (B. Fabian) та М. Лишке (M. Lischke) визначили перелік операцій, які можна здійснювати за допомогою криптовалютами, а саме: формування веб-гаманця, майнінг криптовалюти, отримання платежів, обмін на інші валюти, участь в азартних іграх, оплата товарів і послуг [83].

Майнінгом – це процес добування криптовалют шляхом створення нових блоків за рахунок використання ресурсних потужностей комп'ютера майнера. Необхідні потужності комп'ютерного обладнання, зокрема відеокарти необхідні для процес майнінгу біткоїна. Алгоритм видобутку біткоїнів стає складнішим, коли більше майнерів у світі намагаються

заробити на цьому, оскільки збільшуються витрати електроенергії, часу і нерезультативних паралельних процесів. Враховуючи цей факт, більшість майнерів об'єднуються в пули, поєднуючи обчислювальні потужності своїх комп'ютерів, та відповідно до внеску кожного отриману винагороду від майнінгу криптовалюти розподіляють між собою. Прикладами пулів із видобутку біткоїн є BTCC, Eligius, Slush Pool, Kano CKPool, BitMinter, BW Pool, P2Pool, Bitfury [75]. Існує можливість нескінченного поділу біткоїну на його нові види, незважаючи на емісію біткоїн і обмеженість 21 млн. блоками, які максимально можна створити для цієї криптовалюти.

За призначенням і функціональними можливостями веб-гаманці для криптовалют схожі на банківські рахунки та аналогічні веб-гаманцям для електронних грошей. Даний сервіс дає можливість більш функціонального централізованого зберігання криптовалюти у веб-гаманцях на спеціалізованих Інтернет платформах з високим рівнем захисту (наприклад, Strongcoin Instawallet для біткоїн) та можливість доступу до гаманців з криптовалютами з будь-якого пристрою, за допомогою мережею Інтернет.

Схожість криптовалюти та електронних грошей проявляється у тому, що вони обертаються поза межами банківської системи в електронному вигляді та не потребують ідентифікації власника. Якщо елементи електронних грошей для забезпечення вільного обміну електронних грошей на традиційні і навпаки тісно взаємодіють із банками, то криптовалюти не є «банківськими грошима», вони не можуть бути використані для здійснення банківських послуг (прийому депозитів та видачі кредитів) та не враховуються при розрахунку монетарних агрегатів [51, с. 54].

Основні відмінності криптовалюти від електронних грошей полягають в наступному:

- для використання електронних грошей потрібно мати доступ до мобільних девайсів і агентської мережі, в той час як доступність до криптовалюти обмежується лише доступом до мережі Інтернет;

- електронні гроші регулюється найчастіше – центральним банком (уповноваженим органом), а правове регулювання обігу криптовалюти не мають поки ще більшість країн;

- юридично уповноважена особа-емітент виступає користувачем електронних грошей, а майнери є емітентом криптовалюти;

- криптовалюта виробляється в процесі майнінгу, а за наказом уповноваженого органу випускаються електронні гроші в кількості, яка дорівнює масі фіатних грошей;

- при використанні криптовалюти зберігається анонімність, а для використання електронних грошей вимагається процедура ідентифікації клієнта для запобігання фінансових втрат та ризиків;

- довіра користувачів до системи, попит та пропозиція визначає цінність криптовалюти, а цінність електронних грошей дорівнює цінності та кількості фіатної валюти;

- для обігу й захисту електронних грошей у звичайних платіжних системах застосовуються також методи криптографії. Однак без математичних алгоритмів неможливе створення «монет» і транзакцій у випадку з криптовалютою, навіть якби дані не доводилося захищати.

Отже, практичне застосування технології блокчейн та поява криптовалют внесли кардинальні зміни у бачення розвитку суспільства та фінансово-економічної системи. Нові технології дають можливість розв'язувати проблеми, притаманні традиційним підходам у фінансах та економіці. Технології блокчейн продовжують поширюватися по всьому світі і можуть стати рушійною силою для корисних трансформацій у різних сферах фінансово-економічного розвитку суспільства, незважаючи на критичне ставлення багатьох дослідників.

Висновки до 1 розділу

Можна зробити висновок, що теоретичне дослідження термінологічних неологізмів як характерна особливість фахових мов, а також аналіз низки наукових джерел дали змогу з'ясувати положення про те, сучасний світ знаходиться на етапі життя, коли головну роль виконує інформація та економіка, яка будується на ній. В зв'язку з цим відбувся перехід від індустріальної складової економіки до інформаційно-цифрової, а разом з цим і збільшується кількість нових термінів-неологізмів у фінансовій сфері.

На сьогоднішній день вивчення нової економічної термінології є надзвичайно важливим, оскільки економіка відіграє важливу роль як в людському спілкуванні, так і в суспільному житті. Так як економіка розвивається швидкими темпами, нова лексика, що співвідноситься з економічними поняттями, утворює найбільшу групу інновацій останніх десятиліть в англійській мові. З одного боку це свідчить про активні роботи, що проводяться щодо оновлення термінологічної бази економічної сфери, а з іншого боку цей процес створює певні труднощі, тому виникає гостра необхідність у систематизації й упорядкуванні понятійно термінологічного апарату економічної сфери.

З'ясовано, що основними шляхами поповнення сучасної англійської економічної терміносистеми є: іншомовні запозичення, словотвір, зміна значення та термінологізація загальноживаного слова.

Висвітлено дані щодо нового інструмента – криптовалюта, або віртуальні гроші. Узагальнюючи різні дефініції щодо поняття «криптовалюта», можна позиціонувати криптовалюту як універсальний світовий засіб платежу, обігу та інвестування, що існує у вигляді програмного коду з високим ступенем захищеності і характеризується вільним ринковим курсом. Криптовалюта стає все більш важливою

частиною суспільства і кількість людей, які використовують криптовалюту з кожним днем все збільшується, а розвиток і становлення криптовалюти в різних країнах світу не стоїть на місці і з кожним днем все більше впроваджується по всьому світу.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНІ ТА ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТЕМАТИЧНИХ ГРУП «СПОСОБИ ЗАРОБИТИ КРИПТОВАЛЮТУ» «ТРАНЗАКЦІЇ ТА ОПЕРАЦІЇ З КРИПТОВАЛЮТОЮ»

2.1 Структурні особливості економічної термінології

Розвиток мови значною мірою зумовлений розвитком таких її компонентів як словотвірна система, становлення нових словотвірних моделей слів, заміна старих чи зменшення їхньої продуктивності й багато інших чинників. Удосконалення практики й теорії лексикографії, встановлення тенденцій розвитку словотворчих процесів завжди були найважливішими проблемами досліджень мовознавства.

Аналіз особливостей і шляхів еволюції термінології повинен бути першочерговим завданням науки, бо сучасному термінознавству без цього може загрожувати небезпека перетворитися на описову науку, яка фіксує окремі сторони спеціальної лексики, без узагальнення результатів окремих досліджень і спроб їхньої інтерпретації, і, отже, неможливість дати спеціалістам уявлення про сутність термінологічних явищ» [16, с. 121]. Саме тому галузева термінологія як частина системи загальнолітературної мови потребує ґрунтовного аналізу з погляду словотвора для з'ясування специфічних ознак, структури, а також загальних принципів творення нових термінів.

Словотворення термінологічної лексики як частини мовної системи висвітлено певною мірою в працях науковців таких як В. П. Даниленко [20], А. С. Д'якова [22], Д. С. Лотте [44] та інших.

Так, наприклад, В. І. Карабан поділяє терміни за своєю будовою на наступні структурні типи [28, с. 192]: 1) прості терміни; 2) похідні терміни:

суфіксальні, префіксальні, суфіксально-префіксальні; 3) складні терміни; 4) терміни словосполучення.

З'ясовано, що просте слово-термін називається непохідним, основа якого включає в себе головне значення слова та залишається незмінною, складається лише з однієї кореневої морфеми, до якої можуть приєднуватися морфологічні флексії: *address* (адрес), *block* (блок), *wallet* (гаманець) та інші.

До другої групи належить похідне слово-термін, який містить у своєму складі одну кореневу та одну (або більше) афіксальну морфему: *acceptance* (прийняття), *disaffirm* (відхилення) та інші. Серед афіксів можна виділити два типи: 1) власні (внутрішні засоби мови); 2) запозичені.

Продуктивним морфологічним способом термінотворення є афіксація. При цьому головним афіксальним засобом утворення англійських економічних термінів є суфіксація. В основному це віддієслівне термінотворення, яке відбувається за участі таких дериваторів: *-er* (*miner*) – майнер; *-ing* (*trading*) – трейд; *-ion* (*transaction*) – транзакція; *-or* (*Trezor*) – трезор; *-ment* (*investment*) – інвестиція [65, с. 267].

Префіксація менш поширена в термінології криптовалют. Функції дериваторів набувають переважно префікси *re-V* (*recheck*) - перевірити; *anti-N* (*antilaundering*) - проти відмивання коштів; *trans-N* (*transaction*) - транзакція; *dis-N, V* (*display*) - відображення; *un-A* (*unconfirmed*) - невідтверджений [65, с. 268].

Переважає більшість всіх суфіксів в термінологічній лексиці є запозиченими з грецької, латинської та французької мов ще в пізній середньоанглійський період [59, с. 20]. Для адекватного перекладу термінів утворених афіксальним шляхом необхідно знати продуктивні афікси в сфері фінансів та вміти правильно ділити слово на компоненти. В залежності від характеру афіксальних морфем та кількості похідні слова

можуть бути поділені на ряд більш вузьких видів [57, с. 129]. Отже, похідні слова-терміни слід диференціювати за типом дериваційної моделі.

Також, слід пам'ятати про скорочення як спосіб словотворення англійських економічних терміносполучень. Серед скорочень найчастіше трапляються аббревіатури: *BTC (bitcoin – біткоїн)*, *GPU (graphics processing unit) – блок обробки графіків*, *TXID (transaction ID) - номер транзакції* [22, с. 11].

Складні терміни – слова, які характеризуються семантичною цілісністю та складаються щонайменше як з двох кореневих компонентів. З структурної точки зору розрізняються наступні типи складних слів: складні слова, що складаються з простих основ (*cryptocurrency – криптовалюта*); складні слова, в яких принаймні один компонент є похідною основою (*cryptoholder – власник криптовалюти*); складні слова, в яких один з компонентів є складним словом або є скороченням [4, с. 71].

Саме складні слова англійської мови потребують особливої уваги під час перекладу англійських фінансово-економічних текстів на українську мову, оскільки вони складають основу для калькування або запозичення й потребують вдалого описового звороту або словосполучення.

Слід звернути увагу, що в системі фінансової термінології існують мовні структури – термінологічні словосполучення, що називають конкретні поняття предметної галузі. Такі терміни-словосполучення диференціюються за типом структури:

1. Прості словосполучення, що складаються, зазвичай з двох слів, при цьому одне з яких є головним, а інше залежним: *payment limit – ліміт платежу*, *corporate verification – верифікація корпоративного аккаунта* та інші.

2. Складні словосполучення, в яких залежні одне від одного слова визначають різні аспекти значення головного слова: *legal effect of the transaction* – юридична дія транзакції.

За морфологічним ознакою основного слова економічні терміносполучення можна поділити на:

1. Іменні словосполучення (з іменником в ролі основного компонента): *payment options* (варіанти оплати), *bank account* (банківський рахунок), *crypto withdrawal* (виведення криптовалюти) та інші.

2. Прикметникові словосполучення (з прикметником чи дієприкметником в ролі стрижневого слова): *valid for one year* – діє протягом одного року.

3. Дієслівні словосполучення: *cancel a transaction* – відмінити транзакцію.

Важливу роль в підсистемі слід віддати багатоконпонентним термінам. Так як практично неможливо передати за допомогою однокомпонентних термінів всі поняття економічної системи, утворюються терміни-складних слів та словосполучень. За кількістю терміноелементів виділяють:

- 1) двокомпонентні;
- 2) трикомпонентні;
- 3) полікомпонентні.

Багатоконпонентні терміни відносять до наступних структурних типів [64, с. 213]:

- 1) іменник + іменник (N+N): *bank transfer* – банківський переказ;
- 2) прикметник + іменник (Adj+N): *processing time* – час обробки;
- 3) дієслово + іменник (V+N): *close a transaction* – закрити транзакцію;

4) іменник + інфінітив (N+Inf.): *invitation to buy* – запрошення на покупку.

5) іменник + іменник + іменник (N+N+N): *bitcoin exchange rate* – курс біткойна;

6) прикметник + іменник + іменник (Adj+N+N): *time-proven financial stability* – доведена часом фінансова стабільність;

7) іменник + іменник + іменник+ іменник (N+N+N+N): *return eligibility criteria awareness* – усвідомлення відновлення критеріїв відповідності;

8) прикметник + іменник + іменник + іменник (Adj+N+N+N): *first cryptocurrency exchange platform* – перша платформа обміну криптовалютами [65, с. 271].

Серед багатокomпонентних термінів домінують двокомпонентні, які в основному утворюються за допомогою іменника, до якого приєднуються інші частини мови Adj+N (*central Ledger* – основна бухгалтерська книга компанії, яка містить всю інформацію про її фінансовий стан). Часте вживання іменників можна пояснити тим, що субстантивована частина мови, як носій значення предметності, є найпоширенішою частиною мови в системі термінології (*destination tag* – тег призначення, *cold wallet* – холодне зберігання – оффлайн метод зберігання, який передбачає збереження приватного ключа десь поза інтернетом, *gas limit* – ліміт газу – це коефіцієнт, який використовується для розрахунку фінальної вартості транзакції) [65, с. 269].

Трикомпонентні терміни, наприклад, N+N+N також часто вживаються в лексиці криптовалюти (*money services business* – бізнес фінансових послуг, *zero confirmation transaction* – транзакція з нульовим підтвердженням) [65, с. 269].

Кількість атрибутивних словосполучень, які складаються з трикомпонентних термінів типу Adj+N+N, становить незначну частину, наприклад: *cryptographic hash function* – криптографічна хеш-функція [65, с. 270].

Чотирикомпонентні терміни атрибутивного словосполученнями типу Adj+N+N+N (*moving average convergence divergence* – *технічний індикатор, який використовується в технічному аналізі для оцінки і прогнозування коливань цін на фондовій і валютній біржах*) кількісно переважають над ї термінами з чотирма компонентами типу N+N+N+N [65, с. 270].

Використання багатоконпонентних термінів суперечить одній з основних вимог до терміна – лаконічності. Це пояснюється тим, що неможливо передати широкий обсяг явищ, процесів однокомпонентними термінами.

За синтаксичними ознаками виділяють:

1) безприйменникові сполучення слів, з'єднані способом керування: *storage fee* (*плата за зберігання*), *income tax* (*податок на прибуток*), *entire account* (*весь аккаунт*);

2) прийменникові словосполучення: *limits of your account* (*ліміти вашого рахунку*), *fee charged by a bank/financial institution* (*плата, що стягується банком / фінансовою установою*).

Іменні структури у фінансовій терміносистемі складають три чверті від усього складу фінансової лексики. За формально-морфологічними характеристиками виділяються 4 основних види конструкцій: прийменникові, безприйменникові іменні, сполучниково-іменні, прийменниково-сполучникові іменні. У кожному з цих типів конструкцій визначено продуктивні, малопродуктивні і непродуктивні моделі. Наприклад, трикомпонентні та чотирикомпонентні терміносполучення виступають продуктивними бінарними конструкціями серед безприйменникових іменних.

Так як в основному серед економічних термінів переважають терміни-словосполучення, то вони й являються основною проблемою при перекладі економічного тексту.

Найважливішою характеристикою терміну є його відтворюваність у професійній сфері вживання для вираження конкретного поняття. Складений термін стійкий лише для певної системи, а за межами конкретної термінологічної системи таке словосполучення не прийматиметься як зв'язана мовна одиниця.

Отже, за кожним складеним терміном стоїть стійка, стандартно відтворювана структура складного професійного поняття [9, с. 44]. Для терміна термінологія є тим полем, яку дає йому однозначність і точність, а за його межами втрачає ознаки терміна.

Особливістю синтаксичної структури складеного терміна є ті, що за зв'язаністю елементів їх можна вважати вільними (бо його компоненти зберігають своє пряме значення) і одночасно - закритими (бо при довільному включенні до їх складу інших слів, вони втрачають свою термінологічність) [8, с. 98]. До того ж, терміни об'єднуються в термінологічні системи, які виражають поняття однієї галузі [7, с. 67]. У кожній термінологічній системі утворюються певні групи, для яких загальним є їх належність до класу предметів або до класу процесів, властивостей і т.д.

Слід також пам'ятати про вимоги до терміну, сутність якого полягає у наступному:

1. Термін має бути точним і коротким. Термін повинен повністю і чітко подавати характеристики поняття.
2. Специфічність. Термін повинен не мати синонімів і бути однозначним у межах окремої галузевої термінології.
3. Термін не повинен мати емоційно-експресивного забарвлення, має бути цілеспрямованим на об'єкт у системі або ряді та відповідати словотворчим закономірностям мови. Також від терміна вимагається, щоб він служив основою для утворення деривативів, але лише у межах своєї системи.

Як показує практика, сукупність вище зазначених ознак, існує лише для невеликої кількості термінів. У дійсності ж та чи інша ознака або відсутня, або існує у послабленому стані. Звідси й виникають основні проблеми, пов'язані з перекладом термінів [35, с. 35].

Підсумовуючи, доречним буде зауважити, що економічна терміносистема є доволі динамічною, вона постійно поповнюється новими лексичними одиницями, вдосконалюється відповідно до розвитку науки, виробництва, техніки. А криптовалюта стає все більш популярним засобом трейду та інвестицій. Так як процес розвитку економічних технологій триває, словник тематичної лексики розширюється. Тому, перекладачеві необхідно вивчати структурні особливості його термінів для кращого розуміння та оволодіння текстів економічної галузі, а, отже, для отримання більш якісного перекладу.

2.2 Функції та лексико-семантичні особливості термінології економічної системи

Сфера уживання є одним із основних чинників, які впливають на місце і роль цих лексем. На сьогоднішній день сфера функціонування економічної термінології надзвичайно широка: економічні документи, періодичні та фахові видання, посібники, підручники, статті. Існує думка, що первісною сферою функціонування терміна є вузькоспеціалізована сфера спілкування спеціалістів тієї чи іншої галузі науки [19, с. 58]. Однак, сучасні процеси глобалізації, особливий статус економіки як науки призвели до широкого використання економічних термінів. Зрозуміло, що частотність та кількість вживання економічних термінів різна.

Якщо розглянути більш детально сфери вживання терміна, то виникає питання: чи термін переходить у статус загальноновживаної лексем залежно від контексту чи все-таки продовжує виконувати функцію терміна? Чи

економічна термінологія та економічна лексика відносяться до однієї системи? Деякі науковці вважають, що економічна термінологія – складова економічної лексики [8, с. 28]. Однак слід звернути увагу на той факт, що частина економічної термінів вживається лише у професійному вузькому колі фахівців та спеціальних текстах і ніколи не переходить до загальноживаної мови (наприклад терміни криптовалюти), а її одиниці не стають елементами економічної лексики. Крім того, ті лексеми, які водночас є елементами і економічної термінології, і економічної лексики, мають різні функціональні характеристики в кожній із систем. Тому, слід зазначити, що економічна лексика й економічна термінологія є двома різними системами, які тісно пов'язані між собою [81, с. 44–45].

Тим не менш, основною сферою вживання економічних терміносполук є наукові праці з економічної теорії і практики та економічні документи (угоди, договори, закони). У своєму дослідженні Їржі Краус зазначає [81, с. 92], що найбільших змін протягом останнього двадцятиліття зазнала мова економічних документів. Внаслідок цих перетворень змінились і типи економічних документів. Активно стали функціонувати різноманітні форми доручень, договорів, статутних документів.

Економічна інформація розрахована на різного реципієнта – це і є причиною неоднорідної структури економічного тексту, відповідно й роль терміна буде різною. У спеціальному економічному тексті (підручниках, наукових статтях) автор зазвичай подає інформацію, якою обидва учасники (автор і адресат) володіють спеціальними поняттями. Адресатом можуть бути спеціалісти з тієї ж галузі, майбутні спеціалісти. Науковий термін в такому тексті несе суто інформативну роль [14, с. 132]. Мета спеціального тексту – ознайомити із результатами практичних досліджень у галузі економіки, проблемами, що виникають під час впровадження практики в теорію, з новими тенденціями в теорії економіки.

На сучасному етапі розвитку економічну термінологію, яка включає в себе тематичну групу криптовалюти, можна поділити на такі лексико-тематичні групи [60, с. 7–11]:

а) назви осіб, що займаються криптовалютою: *trader* – *трейдер*, *manager* – *менеджер*, *broker* – *брокер*, *supervisor* – *супервайзер*, *investor* – *інвестор*, *user* – *користувач*;

б) назви крипто показників: *popup* – *ask* , *пропозиція* – *bid*, *ліквідність* – *liquidity*, *валютний коефіцієнт* – *currency ratio*, *загальна ринкова капіталізація* – *total market capitalization*;

в) назви організацій (біржі), що займаються крипто діяльністю: *BitMEX*, *Binance*, *EXMO*, *BitexBook*, *Coinbase*, *Kraken*, *Poloniex*, *CEX.IO*;

г) назви процесів, пов'язаних з крипто транзакціями: *investment* – *інвестування*, *trading* – *трейдинг*, *withdrawal* – *виведення коштів*, *deposit* – *депозит*, *mining* – *майнінг*;

д) назви нормативних документів: *Terms of Use* – *умови користування*; *Refund and Return policy* – *політика повернення коштів*; *Legal and Security Documents* – *правові та охоронні документи*, *Anti-fraud policy* – *політика проти шахрайства*; *AML/KYC policy* – *політика щодо протидії відмиванню коштів та знай свого клієнта*;

е) назви фінансових систем і політик: *валютна політика* – *monetary policy*, *трейдингова політика* – *trading policy*;

ж) назви криптовалют: *BTC* – *Bitcoin* (*біткоїн*), *XRP* – *Ripple* (*ріпл*), *ETH* – *Ethereum* (*ефіріум*), *LTC* – *Litecoin* (*літкоїн*) [33, с. 183].

Беручи за основу більш детальну лексико-тематичну класифікацію економічних термінів української дослідниці Дячук Тетяни Миронівни, можна класифікувати назви суб'єктів, об'єктів, дій та процесів [47, с. 56–59].

1. Лексико-тематична група назв суб'єктів:

– назви осіб, що диференціюються за ознаками класовості (*user* – користувач, *agent* – агент, *broker* – брокер);

– назви осіб, які відрізняються місцем в ієрархічній структурі управління, професійними якостями; а також назви осіб за професіями (*customer support agent* – агент підтримки клієнтів, *team leader* – керівник команди, *supervisor* – керівник відділу);

– назви осіб, які відрізняються статусом зайнятості в секторах криптовалюти (*manager* – менеджер, *developer* – розробник, *client* – клієнт);

– назви осіб, які належать до «тіньової» економіки та отримують нелегальні доходи (*third parties* – треті сторони, *fraudster* – шахрай);

– назви організацій, установ, які беруть участь у процесах транзакцій, та їхніх відділів (*customer support service* – служба підтримки клієнтів, *technical department* – технічний відділ, *finance department* – фінансовий відділ).

2. Лексико-тематична група назв об'єктів:

– назви документів (*Terms of Use* – умови користування, *Payment Policy* – політика оплати, *Agreement on the Storage of the Cardholder's Credentials* – договір про зберігання довіреності власника картки);

– назви наукових напрямів, теорій, галузей, концепцій (*trading policy* – трейдингова політика);

– назви на позначення розрахункових понять, а також понять, пов'язаних зі сферою грошового чи матеріального стимулювання суб'єктів господарських відносин (*award* – винагорода, *storage fee* – плата за зберігання, *affiliate program* – програма залучення клієнтів).

3. Лексико-тематична група назв процесів та дій (*transaction processing time* – час обробки транзакцій, *card withdrawal* – виведення коштів на карту, *crypto transaction* – виведення криптовалюти, *bank*

transfer – банківський переказ, *account verification* – підтвердження облікового запису).

Беручи до уваги лексико-семантичну деривацію термінів, то можна зробити висновок, що за допомогою семантичного переосмислення вихідного значення, зокрема звуження його смислової структури (*ризик*) та метафоричного перенесення терміна-словосполучення (*менеджерська сітка*) утворюється велика кількість економічних дериватів [53, с. 52].

За допомогою застосування способу вторинної номінації, тобто використання назви для позначення наукового поняття, термінологія поповнюється якісно (звужується або розширюється семантика й змінюється обсяг понять) та кількісно (слова, які раніше не були термінами, починають виконувати функції термінів) [91, с. 104].

Термінологізація відбувається [50, с. 28–30]:

а) на основі метафоричних процесів, що ґрунтуються на переосмисленні назв за подібністю форми (*bull's-eye level* – круглий рівень), за схожістю зовнішнього вигляду (*skeleton map* – схематична карта), розташування частин (*ceiling* – гранична висота) тощо. Метафорична номінація відбувається за рахунок внутрішніх і зовнішніх резервів семантичної системи, і метафора таким чином стає засобом номінації економічних термінів. У цьому випадку у такого загальноживаного слова з'являються переносні значення і воно починає позначати нове поняття.

б) на основі метонімічного перенесення назви з процесу на предмет (*riser* – сенсор, датчик), з властивості на кількісний показник (*height* – підвищення), з процесу на результат (*valuation* – оцінка (вартості) тощо.

В результаті семантичного терміноутворення виникають багатозначні омоніми та слова. Багатозначними є номінації, які вживаються в різногалузевих терміносистемах (*management* – 1) управління (процес, функція); 2) керівництво (орган управління), *performance* – 1) виконання; 2) результат; показник діяльності) [88, с. 157].

Перевага цього способу в термінології пояснюється тим, що наукові поняття значно перепадають над їх називанням. Внаслідок вторинної номінації відбувається звуження та розширення семантики, перенесення назв за різноманітними асоціаціями, зміна обсягу поняття.

Функціональні характеристики супроводжуються змінами семантичного об'єму термінів [80, с. 53]. У зв'язку з функціональною міграцією з однієї терміносистеми в іншу, мобільністю номінативних одиниць відбувається утворення нових лексико-семантичних варіантів.

Функціональний аналіз термінологічних одиниць невід'ємний складник їх вивчення. Основною функцією термінів, утім, як і будь-яких інших лексичних одиниць, є номінативна. Специфіка терміна як одиниці номінації полягає в тому, що він фіксує спеціальні знання. Номінативна функція терміна тісно пов'язана із знаковою, у межах яких вивчають різновиди мовних знаків відповідно до їх вмотивованості, способи позначення, відношення знаків до типів об'єктів.

Інша важлива функція – комунікативна (інформаційна) – полягає в передаванні змістової інформації та спеціальних знань зі встановленням зворотного зв'язку. Повною мірою ця функція, як і прагматична, реалізується на шпальтах публіцистичних видань.

Прагматична функція, що має тісний зв'язок з комунікативною, полягає в передаванні намірів та ідей, які використовуються в процесі мовлення продуцентом, впливаючи на реципієнта, намагаючись переконати його, маніпулювати його думкою чи заохотити до дій. У нашому випадку в ролі продуцента виступає *broker, third party*, а роль реципієнта виконує *user*. Особливим вважається випадок, коли використання терміна спрямоване на свідоме дезінформування. У таких випадках застосовуються «лжемотивовані» терміни, користуючись при цьому недостатнім рівнем знань реципієнта [82].

Слідом за номінативною та комунікативною функціями розглянемо евристичну та когнітивну.

Функція участі в процесах пізнання та знаходження істини називається евристичною. Терміни, які виконують цю функцію, позначають поняття, які ще перебувають на концептуальному етапі формування. Саме до таких термінів можна віднести терміни «криптовалюта», «майнінг».

Когнітивна функція позначає термін як результат вербалізації тривалого процесу пізнання сутності предметів і виявищ об'єктивної дійсності.

Крім основних, деякі терміни виконують додаткові, так звані «приватні» функції [48, с. 321].

Підсумовуючи сучасні наукові досягнення у теорії розвитку економічної термінології, а саме термінів криптовалюти, слід наголосити про наявність незначних теоретичних напрацювань, які в певній мірі ґрунтовно розкривають змістовність термінів у сфері криптовалюти, але їхня кількість недостатня. Причиною цього слугує, той факт, що ця сфера відносно нещодавно з'явилася у світі.

За словами доктора Гаррика Хайлмена, криптовалюта стає все більш важливою частиною суспільства у всьому світу. Так, судячи з дослідження, кількість людей, які використовують криптовалюту, зростає і наближається до населення невеликої країни — від 2,9 до 5,8 мільйона чоловік [39, с. 361–362]. Відтак, окреслений напрямок потребує подальших досліджень щодо використання криптовалюти не лише в економічній сфері, але й також у лінгвістичній.

Отже, намагаючись проаналізувати функції та лексико-семантичні особливості термінології економічної системи, маємо на меті зробити наступний висновок: сучасна англійська термінологія – це відносно стабільна і закріплена традицією лексико-семантична система, що перебуває у стані поступового вдосконалення і безперервного руху. Велика

кількість економічних дериватів утворюються за допомогою безперервного руху та звуження смислової структури вихідного значення. Одним із основних чинників, які впливають на роль і місце цих лексем, є сфера їх функціонування. Основними функціями економічної терміносистеми є номінативна та інформаційна.

Висновки до 2 розділу

Таким чином, проаналізувавши структурні та лексико-семантичні особливості термінології тематичних груп «способи заробити криптовалюту» та «транзакції та операції з криптовалютою» дали змогу з'ясувати положення про те, що терміносистема економіки, а саме сфера криптовалюти, швидкими темпами поповнюється новими лексичними одиницями, які мають різну структуру. Таким чином і відбувається розширення словника тематичної лексики.

У ході нашого дослідження з'ясовано, що економічні терміносистеми формуються термінологічними одиницями і вони утворюються в результаті семантичних перетворень, які, у свою чергу, викликають значну невідповідність між їх старими значеннями і новими поняттями. Саме розширення значення слів утворюють терміни цієї групи. Основне завдання будь-якого способу словотворення полягає в утворенні нового слова, нового терміна, а це означає, що семантичний спосіб творення термінів теж пов'язаний безпосередньо з номінацією нових понять.

У процесі метафоризації у мові науки метафора, виступаючи у функції терміна, відіграє певну роль у формуванні наукової термінології зазвичай в проміжних випадках, що утворюються під час розвитку мови як знакової системи, яка безперервно функціонує. Мова пристосовується до нових умов комунікації, зберігаючи при цьому відносну стабільність, тому багато термінів постійно міняються в семантичному аспекті, не порушуючи розвитку.

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕРМІНОСПОЛУЧЕНЬ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Як відомо, терміни складають більшу частину нових лексичних одиниць у будь-якій мові, оскільки завжди існує проблема з позначенням того чи іншого поняття явища чи феномена. Саме тому для перекладу будь-яких галузевих термінів перекладач повинен знати чітко прийоми, які необхідні застосовувати для передачі змісту оригіналу мовою перекладу. Саме тому, у перекладацькій діяльності виникло таке поняття як перекладацькі трансформації, яке є одним із ключових фактором перекладознавства та теорії перекладу [10, с. 57]. Питання систематизації перекладацьких трансформацій є актуальне в межах дослідження термінів у сфері економіки і вони найчастіше застосовуватися при перекладі зазначених галузевих термінів.

На сьогоднішній день існують різноманітні підходи до класифікації перекладацьких трансформацій, серед яких найбільш відомими є типології В. Н. Комісарова [34], Л. С. Бархударова [6], Я. Й. Рецкера [56], Т. Р. Левицька [40] тощо.

Так, наприклад, Я. Й. Рецкер розділяє лише два види трансформацій: граматичні, що включають заміни частин мови або членів речення, та лексичні, до яких належить генералізація, конкретизація, диференціація значень, компенсація втрат, які виникають у процесі перекладу [56, с. 152].

Такі вчені, як А. М. Фітерман та Т. Р. Левицька, у своїй спільній праці виділяють такі типи перекладацьких трансформацій [40, с. 201]:

1. лексичні, які включають в себе такі способи як додавання і заміну, конкретизацію і генералізацію понять.
2. граматичні, що включають перестановку, додавання і опущення, заміну пропозицій та перебудову;

3. стилістичні, до яких належать такі прийоми, як описовий переклад та синонімічні заміни, компенсація та інші види замін.

На думку В. Н. Комісарова, в залежності від характеру перетворень поділяє перекладацькі трансформації на лексичні (перекладацька транслітерація, транскрипція та перекладацьке калькування), граматичні (розчленування речень, дослівний переклад, об'єднання речень та граматичні заміни) та лексико-граматичні (антонімічний переклад, описовий переклад та компенсація) [34, с. 185–186].

Науковець Бархударов Л. С. виділяє такі перекладацькі трансформації як: граматичні, що включають заміну, перестановку, опущення та додавання; лексичні заміни (генералізація та конкретизація) та комплексні лексико-граматичні заміни (антонімічний переклад) [6, с. 240]. При цьому вчений зазначає, що такий розподіл є значною мірою умовним і приблизним.

Результати аналізу перекладацьких трансформацій, описаних у низці праць зарубіжних і вітчизняних науковців, а також попереднє дослідження особливостей перекладу термінів англійської мови у сфері криптовалюти українською мовою дали нам можливість узагальнити класифікацію перекладацьких трансформацій які, на нашу думку, є найбільш доцільними при перекладі галузевих термінів. При цьому за основу було взято класифікацію, запропоновану Л. С. Бархударовим [6] та В. Н. Комісаровим [34]. Вивчення особливостей перекладу англійських термінів у сфері галузевої економіки українською мовою свідчить про те, що для їх перекладу найбільш ефективними трансформаціями є: лексичні, граматичні та комплексні лексико-граматичні.

Узагальнюючи викладене в класифікації, можна навести схему (рис. 1), яка виділяє три типи трансформацій: лексичні, граматичні, лексико-граматичні.

Рис.1. Типи перекладацьких трансформацій

Щодо типів лексичних трансформацій, то очевидно, що для перекладу економічних термінів доречно використовувати транслітерацію та транскрипцію, оскільки велика частина такої термінології має латинське походження і схильна до інтернаціоналізації. Ще одним прийомом лексичної трансформації є калькування, яке часто передає суть терміна не відступаючи від оригіналу та зберігає його первісний вид та форму, тим самим покращуючи переклад. До лексико-семантичних заміन, які, за дослідженням В. Н. Комісарова, включають конкретизацію та генералізацію, доречно, на наш погляд, віднести такий прийом як еквівалентну заміну. У цьому випадку ми погоджуємося з думкою Я. Й. Рецкера та вважаємо еквівалентну заміну основним способом передачі терміна на українську мову, оскільки такий прийом забезпечує рівнозначну відповідність між термінами двох мов [56, с. 151]. Таким чином, серед лексичних трансформацій, які можна ефективно використовувати для перекладу економічних термінів, виділимо такі види: транслітерацію, транскрипцію, калькування, конкретизацію, генералізацію та еквівалентну заміну.

На другому рівні класифікації виділимо граматичні трансформації. Попередній аналіз термінів свідчить про те, що для їх перекладу використовуються такі види граматичних трансформацій, як заміна членів речення, а також членування та об'єднання речень, але вони не є суттєвими, оскільки у галузевих текстах досить рідко трапляються багатоскладні терміносполуки, ускладнені поширеними зворотами. Саме тому, на рівні граматичних перекладацьких трансформацій нами виділено: граматичні заміни (заміни форм слова, заміни частин мови) та перестановка.

Ще однією групою трансформацій є комплексні лексико-граматичні трансформації. Досліджуючи цю групу трансформацій В. Н. Комісаров включає до неї такий перекладацький прийом як експлікація. До цієї групи вчені також відносять також антонімічний переклад та компенсацію, але вони, на нашу думку, не є доцільними для перекладу економічних термінів, оскільки такі трансформації застосовуються рідко при перекладі галузевої термінології. Натомість, до групи лексико-граматичних трансформацій варто віднести такі перекладацькі прийоми як лексичні опущення та доповнення, які В. Н. Комісаров виокремлює до технічних прийомів, виокремлюючи їх у групу разом з переміщенням. Доповнення та опущення також мають місце в працях Л. С. Бархударова, який виділяє їх в окрему групу. Зважаючи на викладене, в межах комплексних лексико-граматичних трансформацій, які є ефективними для перекладу економічних термінів, нами виділено: експлікацію (описовий переклад), лексичні доповнення та лексичні опущення.

Для аналізу різних типів перекладацьких трансформацій, нами було проаналізовано 700 одиниць економічних термінів з різних сфер, а саме загальнонаукові фінансово-економічні терміни, вузько-спеціалізовані фінансово-економічні терміни та фінансово-економічні неологізми.

3.1 Переклад загальнонаукових фінансово-економічних термінів

Загальнонаукові фінансово-економічні терміни як мовні знаки, що називають фахові поняття, становлять суттєву складову економічних текстів і з огляду на їх неоднозначність або відсутність термінів-відповідників у перекладі становлять одну з головних труднощів перекладу. Для адекватного перекладу термінів потрібно мати знання галузі, якої стосується переклад, знання термінології рідною українською мовою і розуміння змісту термінів іноземною мовою [13, с. 198].

Як і всі інші терміни загальнонаукові терміни мають ті ж самі способи перекладу з англійської мови на українську. Визначають 2 етапи у процесі перекладу терміну:

- з'ясування значення терміну у контексті;
- переклад значення рідною мовою [18, с. 91–92].

Нами було проаналізовано 261 одиниць загальнонаукових фінансово-економічних термінів (Додаток А) [1, с. 54–89]. Деякі з них представлені на прикладах далі.

Серед *лексичних перекладацьких трансформацій*, переклад за допомогою лексичного еквіваленту є головним прийомом перекладу термінів. *Еквівалент* – постійна лексична відповідність, яка точно співпадає з значенням слова. Важливу роль при перекладі відіграють терміни, які мають еквіваленти у рідній мові. У тексті вони служать опорою, від яких залежить розкриття значення інших слів, вони дають можливість з'ясувати характер тексту. Тому у рідній мові слід вміти знаходити відповідний еквівалент і розширювати знання термінів-еквівалентів. Наприклад:

- *economics* – економіка;
- *money* – гроші;
- *market* – ринок;
- *audit* – аудит, перевірка, ревізія;

- *benefit* – користь, пожиток, прибуток;
- *branch* – гілка, галузь, філія;
- *deposit* – вклад, депозит, внесок;
- *equity* – акція без фіксованого дивіденду, капітал в акціях;
- *medium* – засіб, спосіб, посередництво;
- *net* – чистий, кінцевий, загальний.

Коли український еквівалент відсутній доречної *транслітерація* та *транскрипція*, коли відсутнє значення такого явища в українській економічній професійній сфері, а пояснення є надто великим. Транскрипція – це «спосіб перекладу, коли звукова та/або графічна форма слова вихідної мови передається за допомогою абетки мови перекладу» [32, с. 719]. Існують різні види транскодування: транскрибування (коли слово пишеться у мові перекладу так, як воно вимовляється у мові оригіналу), наприклад:

- *hedger* – хеджер;
- *hedging* – хеджинг, хеджування;
- *netting* – нетинг;
- *trust* – траст;
- *macroeconomist* – макроекономіст;
- *dividend* – дивіденд;
- *acceptor* – акцептор, акцептант.

Транслітерування – передача слова мови оригіналу за допомогою літерами мови перекладу, нібито з латини, наприклад:

- *broker* – брокер;
- *import* – імпорт;
- *export* – експорт;
- *service* – сервіс;
- *limit* – ліміт;
- *investor* – інвестор.

Таким чином, внаслідок вживання цих прийомів перекладу демонструється тенденція до інтернаціоналізації української економічної терміносистеми. Саме тому деякі економічні терміни, які поширені в різних мовах не пояснюються, а запозичуються. Крім того, відомо, що стислість та нейтральність значення є однією з вимог до терміна. І тому цим вимогам буде підпорядковано вибір українського терміна, навіть через втрату деякої метафоричності, яка притаманна деяким економічним термінам англійської мови, наприклад:

- *captive funds* – кептивні фонди, а не «захоплені у полон фонди».

Транскрипція та транслітерація застосовуються при перекладі власних назв, а також деяких аббревіатур, наприклад [72, с. 218]:

- *cif terms* – умови сіф,
- *DAGMAR model* – модель ДАГМАР.

Однак не слід забувати при перекладі способом транслітерації і про «фальшивих друзів перекладача», які мають різні значення попри зовнішню схожість в українській та англійській мовах. Це – псевдоінтернаціоналізми – слова вихідної та цільової мов, які не мають подібних лексичних значень [37, с. 367]. Переклад способом транслітерації таких слів «приведе до стилістичної неадекватності українського відповідника, порушення норм лексичної сполучуваності, невиправданого семантичного калькування, та до грубих викривлень лексичного змісту слова - перекладу. Незважаючи на те, що ці слова в економічних текстах досить часто зустрічаються, вони не мають статусу економічних термінів. Наприклад:

- *actual* - фактичний, дійсний, справжній, поточний, сучасний;
- *application* - застосування;
- *aspects* - перспективи;
- *consequential* - важливий.

У формуванні складених термінів беруть участь деякі безеквівалентні однослівні терміни. Якщо значення безеквівалентного ключового терміна

передається українським терміном, то варто використовувати і в перекладі похідного складеного терміну такий самий спосіб перекладу. При перекладі економічних термінів є можливим застосування прийому *калькування* у зв'язку з приналежністю української та англійської мов до єдиної індоєвропейської сім'ї, що пояснює існування спільних структурний рис. Саме прийом калькування належить риса відтворення смислової структури лексичної одиниці. Наявність структурної близькості в мовах є умовою, яка впливає на процес запозичення [58, с. 76]. Адже вплив чужої мови – пов'язаний з внутрішнім розвитком мови, а не є тільки зовнішнім фактором. Калькування доречно вживати у тих випадках, коли його застосування не приводить до буквализму. Наприклад:

- *basic earnings per share* – базовий дохід на одну акцію;
- *revolving credit* – револьверний кредит;
- *source of income* – джерело прибутку;
- *inflationary spiral* – інфляційна спіраль.

Калькування також застосовуються, для перекладу економічних термінів, які є препозитивно-атрибутивними словосполученнями. Відмінності структур англійської та української мов та полісемантичності компонентів можуть призвести до складності перекладу таких термінів.

До вищезгаданих перекладацьких прийомів, які застосовуються при перекладі фахових термінів, можна також віднести *конкретизацію* та *генералізацію*.

Конкретизація – «процес, коли одиниця більш широкого змісту в мові перекладу передається одиницею конкретного змісту» [16]. Генералізація має місце лише в тих випадках, коли «міра інформаційної упорядкованості вихідної одиниці вища за міру упорядкованості одиниці, що у мові перекладу відповідає їй за змістом» [16].

Так, науковці [92] наводять наступний приклад: терміни *hire purchase* (BrE)/*installment loan* (AmE) часто перекладають цей термін як «споживчий

кредит» українською мовою. «Перекладач застосовує метод генералізації, обираючи такий еквівалент, оскільки в термінології економіки англійської вже існує термін *consumer credit*, який в українській мові має еквівалент «споживчий кредит». *Hire purchase* по суті є лише одним з різновидів споживчого кредиту: споживчий кредит включає *personal loans, credit accounts, hire purchase*» [94].

Проте у нашій вибірці було знайдено декілька термінів, які було переведено за допомогою конкретизації. Наприклад:

- *competitive edge* – *конкурентна перевага* – у цьому випадку ми використали конкретизацію для слова «edge», оскільки словниковий еквівалент цього слова – «край», тому неможливо використати калькування, бо це призведе буквалізму;
- *dissolve* – *ліквідувати* – словниковий еквівалент «розв'язувати»;
- *loose change* – *розмінна монета* – у зазначеному прикладі прослідковуємо конкретизацію лексичної одиниці з широким значенням. У цьому випадку, вживання прийому конкретизації пояснюється прагненням якомога точніше відтворити описані подробиці терміна.

Результати описаного вище аналізу стратегій перекладу загальнонаукових фінансово-економічних термінів за допомогою лексичних трансформацій з англійської мови українською було оформлено у вигляді таблиці 3.1.1.

Таблиця 3.1.1

Питома вага різних типів лексичних перекладацьких трансформацій при перекладі загальнонаукових фінансово-економічних термінів

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Лексична	Еквівалентна заміна	57	21.84
	Транслітерація	18	6.89

	Транскрипція	14	5.37
	Калькування	86	32.95
	Генералізація	1	0.39
	Конкретизація	3	1.14
<i>Усього</i>		<i>261</i>	<i>100</i>

Як випливає з таблиці 3.1.1, найчастотнішим способом перекладу серед лексичних трансформацій виявилось використання калькування, питома вага якої складає 32.95 %, що є доволі високим показником. На другому місці знаходиться еквівалентна заміна із питомою вагою у 21.84 %. Третє місце слід віддати транслітерації та транскрипції, питома вага яких становить 6.89 %, та 5.37 % відповідно. Найменш уживанішою стратегією у нашому випадку виявилось генералізація та конкретизація певних слів, яких не було в оригінальних англомовних термінах із питомою вагою 0.39 %, та 1.14 % відповідно.

Щодо *граматичних трансформацій*, то можемо сказати, що граматичні заміни є поширеним способом перекладу. Через різні граматичні та лексичні розбіжності у мовленнєвих нормах та особливості мов оригіналу та перекладу, перекладач повинен застосовувати спосіб *заміни частини мови*, коли, наприклад, під час перекладу іменник замінюється на прикметник, а прикметник – на дієслово тощо. Така трансформація може застосовуватися до слів майже всіх частин мови, однак найчастіше це відбувається для таких частин мови, як іменник, прикметник, дієслово та прислівник. Наприклад:

- *freedom to innovate* – *свобода інновації* – дієслово «innovate» замінюється іменником «інновації» під час перекладу;
- *advantages* – *мати переваги* – заміна іменника дієсловом під час перекладу на українську мову;
- *speedy decision making* – *швидке прийняття рішень* – заміна дієприкметника «making» на іменник «прийняття»;

- *limit the quantity of a good imported or exported* – обмеження на кількість експорт або імпорт товарів – заміна прикметників «imported» та «exported» на іменники «імпорт» та «експорт».

Часткова або повна перебудова структури речення може супроводжуватися заміною слова однієї частини мови на слово іншої частини мови. Деякі англійські дієслівні словоформи, які в українській мові відсутні (пасивний дієприкметник теперішнього часу та активний дієприкметник теперішнього часу), у перекладі замінюються на особові форми дієслів у складі підрядного речення. Якщо збереження частиномовної характеристики слова призводить до порушення граматичних норм мови перекладу та норм слововживання, то застосовується спосіб заміни.

Перестановка – ще один прийом граматичних трансформацій, який змінює лінійне розташування елементів висловлювання, найчастіше – членів речення. Причини застосування способи перестановки полягає в різниці нормативних установках систем української та англійської мови, і, насамперед, це відсутність жорсткого порядку слів в українській мові, як це є в англійській мові. Наприклад:

- *delaying process* – процес затримки;
- *software company* – компанія по п/з;
- *company objectives* – мета компанії;
- *value added tax* – податок на додану вартість;
- *turnover tax* - податок з обороту.

Результати аналізу загальнонаукових фінансово-економічних терміноодиниць, перекладених за допомогою граматичних трансформацій подано нижче у вигляді таблиці 3.1.2.

Таблиця 3.1.2.

Питома вага різних типів граматичних перекладацьких трансформацій при перекладі загальнонаукових фінансово-економічних термінів

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Граматична	Заміна	4	1.54
	Перестановка	21	8.05
<i>Усього</i>		<i>261</i>	<i>100</i>

Як випливає з таблиці 3.1.2, найчастотнішим різновидом граматичних трансформацій при перекладі англійських загальнонаукових економічних термінів виявилася перестановка, на яку припадає 8.05 %. На другому місці знаходиться граматична заміна, на яку припадає усього 1.54 % випадку перекладу загальнонаукових фінансово-економічних термінів із зробленої нами вибірки.

Серед *лексико-граматичних трансформацій*, найчастіше застосовується описовий переклад (експлікація). Описовий переклад терміну спрямований на тлумачення значення терміну. Описовий переклад слід використовувати, коли переклад терміна не може адекватно передати його значення згідно норм української мови. Інколи однокомпонентний термін перетворюється на багатоконпонентний, який більш схожий на пояснення терміну, ніж на термін, наприклад:

- *production schedule* – план основного виробничого процесу;
- *net assets* – вартість власності з вирахуванням зобов'язань;
- *overdraft* – перевищення кредиту;
- *continuity problem* – життєвий цикл підприємства;
- *trustee stock* – першокласні цінні папери як об'єкт інвестиційного капіталу;
- *strangle* – подвійний опціон з одночасним продажем або купівлею опціону пут і опціону кол із різними цінами реалізації,

- *triangular merger* – містить в своїй структурі компонент, який називає геометричну фігуру, яка надає йому певної символічності, яка, однак, в результаті перекладу повністю втрачається – *поглинення шляхом злиття компанії-об'єкта з дочірньою компанією поглинача*.

Розширення синтаксичної структури терміна дозволяє точно передати значення відповідного терміна, однак ускладнює процес перекладу.

Лексичне доповнення є доволі розповсюдженим лексико-граматичним прийомом перекладу економічних термінів. По суті, можна вважати розширеними визначеннями додавання певних слів, яких не було в оригінальних англомовних термінах. Наприклад:

- *final processing* – *виробництво готової продукції*;
- *housing services* – *послуги в житловій сфері*;
- *imputation* – *умовно нарахована вартість*;
- *imputed rent* – *умовно нарахована вартість оренди*;
- *imputed value* – *умовно нарахована вартість*;
- *income per capita* – *прибуток на душу населення*;
- *layoff* – *скорочення виробництва*;
- *layout* – *схема організації робіт*;
- *service management* – *забезпечення обслуговування споживачів тощо*.

Слід до уваги також взяти опущення – лексико-граматичний прийом перекладу економічних термінів. У виборці перекладу виявлено незначну кількість опущень, семантично надлишкових елементів у складі синтаксичних конструкцій, випущення яких, на нашу думку, вмотивоване мовно стилістичними нормами української мови. Наприклад:

- *product lines* – *виробництво* – опущення іменника «lines» під час перекладу;
- *bear the cost* – *витрачати* – опущення іменника «cost» під час перекладу;

- *internally held public debt* – *внутрішній борг* – опущення прикметників «held» та «public»;
- *administrative red tape* – *адміністративне регулювання* – опущення прикметника «red».

Результати вивчення лексико-граматичних трансформацій при перекладі загальнонаукової фінансово-економічної термінології подано у вигляді таблиці 3.1.3.

Таблиця 3.1.3

Питома вага різних типів лексико-граматичних перекладацьких трансформацій при перекладі загальнонаукових фінансово-економічних термінів

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Лексико - граматична	Описовий переклад	43	16.47
	Додавання	6	2.29
	Опущення	8	3.07
<i>Усього</i>		<i>261</i>	<i>100</i>

Як випливає з таблиці 3.1.3, найчастотнішим у нашій вибірці виявився переклад терміноодиниць за допомогою описового перекладу, на який припадає 16.47 % від усіх випадків. Друге та третє місце посів переклад за допомогою опущення та додавання, питома вага яких становить усього 3.07 % та 2.29 %.

Загалом можна сказати, що при перекладі головною умовою є високий рівень перекладу. Перекладач повинен уміти зіставляти текст перекладу з оригіналом та керуватися усталеними нормами перекладу. «Але в будь-якому випадку загальні рішення питань уніфікації і стандартизації термінології знаходяться в руках лінгвістів» [20, с. 64].

Узагальнено результати проведеного нами аналізу, який було викладено, подаються в таблиці 3.1.4.

Таблиця 3.1.4

Питома вага різних способів перекладу лексичних одиниць та трансформацій в англomовній загальнонаукових фінансово-економічних термінології

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Лексична	Еквівалентна заміна	57	21.84
	Транслітерація	18	6.89
	Транскрипція	14	5.37
	Калькування	86	32.95
	Генералізація	1	0.39
	Конкретизація	3	1.14
	Граматична	Заміна	4
Перестановка		21	8.05
Лексико - граматична	Описовий переклад	43	16.47
	Додавання	6	2.29
	Опущення	8	3.07
<i>Усього</i>		<i>261</i>	<i>100</i>

Як випливає з табл. 3.1.4, найпоширенішою перекладацькою трансформацією у процесі перекладу загальнонаукових фінансово-економічних термінів українською мовою є лексична, зокрема за допомогою таких способів перекладу, як переклад за допомогою калькування (32.95 %) та еквівалентної заміни (21.84 %), що є природним, адже ці способи зазвичай є найпоширенішими під час перекладу економічних текстів.

Другим за частотністю вживання є лексико-граматична трансформація, зокрема такий спосіб перекладу як опис (16.47 %). Значно менш частотними виявилися граматична трансформація, яка включає 1.54 % заміни та 8.05 % перестановки. У той час як конкретизація значення та

генералізація взагалі майже не зустрічаються у межах зробленої нами вибірки.

Для забезпечення кращого уявлення результатів нашого дослідження, ми побудували діаграму на основі отриманих нами результатів.

Рис. 3.1. Порівняння питомої ваги різних способів перекладу лексичних одиниць та трансформацій в англомовній загальнонауковій фінансово-економічній термінології

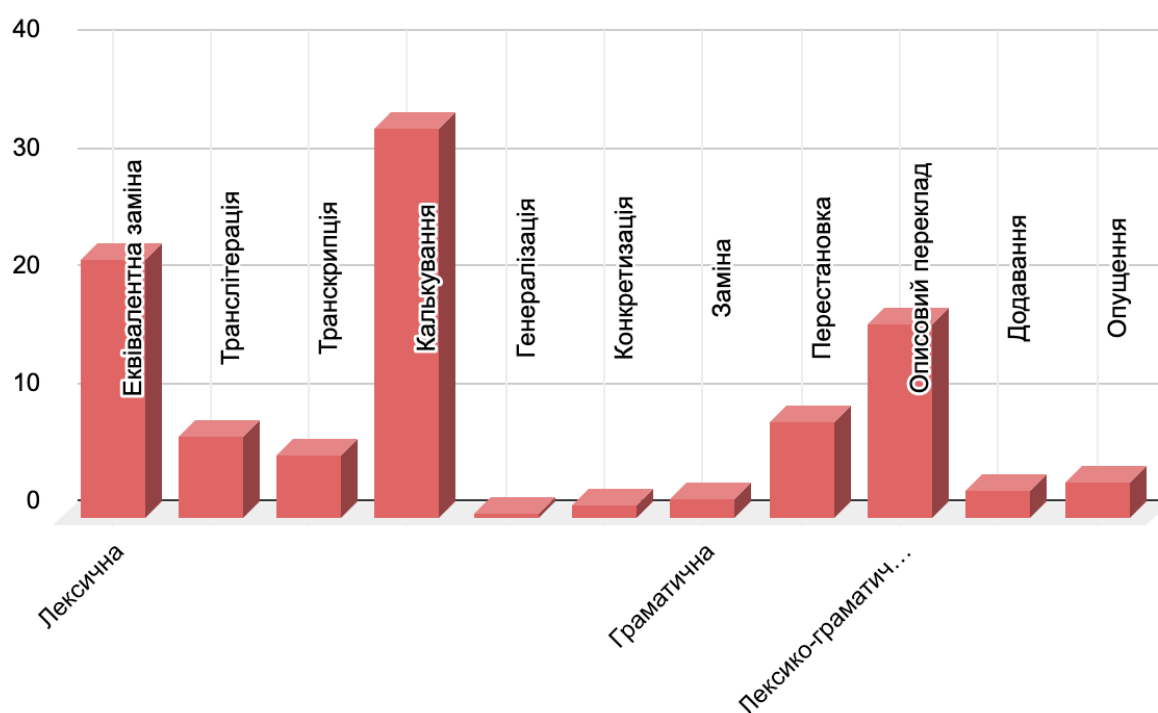

Рис. 3.1. демонструє порівняння питомої ваги різних способів перекладу лексичних трансформацій та лексичних одиниць в англомовній загальнонауковій фінансово-економічній термінології, показуючи значне домінування лексичних трансформацій.

Таким чином, можна зробити висновок, що розуміння способів перекладу загальнонаукових фінансово-економічних термінології здатне значним чином впливати на якість перекладу, адже безумовно дуже відповідальним завданням для будь-якого практикуючого перекладача є

правильна передача термінів. Окрім того, проведення досліджень, присвячених вивченню способів перекладу загальнонаукових фінансово-економічних термінів сприятиме нормалізації й становленню української економічної термінології у цілому та фінансово-економічної термінології зокрема.

3.2 Переклад вузько-спеціалізованих фінансово-економічних термінів

Як відомо, економіка охоплює різноманітні сфери діяльності: торгівлю, промисловість, біржову діяльність, сільське господарство, зв'язок. Тому необхідно враховувати можливість наявності економічної спрямованості лексики з інших сфер в будь-якому тексті.

Завдання перекладача – точно і цілісно передати зміст оригінального тексту зі збереженням його стилістичних та експресивних особливостей засобами іншої мови, особливо це стосується термінів, які використовуються у вузько-спеціалізованих сферах, наприклад у сфері криптовалюти [41, с. 71].

Нами було проаналізовано 223 одиниць вузько-спеціалізованих (в сфері криптовалюти) фінансово-економічних термінів (Додаток Б) [62]. Аналіз деяких з них наведений на прикладах далі.

Щодо *лексичних перекладацьких трансформацій* у сфері криптовалюти, то перевагу слід надати *транскрипції* та *транслітерації*. Переваги використання методу транскрипції/транслітерації криються в його надійності. Прикладами транскрипції можуть послугувати терміни:

- *blockchain* – блокчейн;
- *Compliance Officer* – комплаєнс офіцер;
- *hash* – хеш;
- *mining* – майнінг;
- *phishing* – фішинг.

Прикладів транслітерації набагато більше:

- *smart contract* – *смайт контракт*;
- *cryptography* – *криптографія*;
- *bitcoin* – *біткоїн*;
- *Altcoin* – *альткойн*;
- *audit* – *аудит*.

При перекладі маловідомого або незнайомого поняття, в першу чергу перекладач передає лише його звукову структуру. А його семантичне значення передає контекст, в якому застосовується це поняття [68, с. 109].

Ще однією лексичною трансформацією виступає *калькування* при перекладі термінів криптовалюти. Як прийом перекладу калькування частіше застосовується під час перекладу складних термінів. Вона семантична калька застосовується у процесі перекладу текстів криптовалютної тематики (всі елементи конкретного англійського терміну передаються за словами або за морфемами елементами української мови):

- *trading positions* – *торгові позиції*;
- *unconfirmed transaction* – *не підтверджена транзакція*;
- *double spending* – *подвійна трата*;
- *illegal activity* – *незаконна діяльність*;
- *public key* – *публічний ключ*.

Також часто використовують неповну семантичну кальку (коли за допомогою транслітерації передається частина елементів): *affiliate link* – *реферальний лінк*; *the spot market* – *спотовий ринок*. Калькування переважно застосовують для перекладу термінологічних словосполучень. Разом з цим методом, згідно нашого дослідження, одночасно використовують транскрипцію: *multiple jurisdictions* – *численні юрисдикції*.

Калькування можна застосовувати тільки за умови сполучуваності слів в українській мові та збереження перекладним відповідником норми вживання.

Можливі дві основні ситуації при перекладі термінів з лексичної точки зору – коли в українській мові існують *еквіваленти* іншомовного терміна, зафіксовані в перекладних словниках, і коли такі еквіваленти відсутні [71, с. 261]. У першому випадку може існувати один або кілька варіантів перекладу іншомовного терміна. Якщо є один еквівалент, то така ситуація не представляє особливих труднощів для перекладу, так як необхідно лише перевірити в конкретному тексті адекватність заміни. Якщо наявні декілька еквівалентів перекладу, то тоді в даному випадку варіант необхідно вибирати найбільш адекватний переклад, але для цього необхідні певні знання в галузі криптовалюти:

- *chargeback* – повернення платежу;
- *immutable* – незмінний;
- *exchange* – біржа;
- *signature* – підпис;
- *instantly* – миттєво.

Внаслідок аналізу перекладу термінів у сфері криптовалюти було виявлено, що такий спосіб перекладу як *генералізація* не зустрічається у даній вибірці. У деяких випадках застосовується така трансформація, як-от *конкретизація* – звуження значення. Розглянемо приклад: *rejected orders* – *невиконані ордера*. У цьому зразку термін з широкою семантикою *rejected* – *скасований* замінюється на український термін з більш вузькою семантикою *невиконаний* [77]. Така заміна пояснюється контекстуальним оточенням та смисловим навантаженням, яке несе одиниця мови оригіналу. Для криптовалютної термінології ці трансформації не є широкоживаними.

Результати описаного вище аналізу стратегій перекладу вузько-спеціалізованих фінансово-економічних термінів за допомогою лексичних трансформацій з англійської мови українською було оформлено у вигляді таблиці 3.2.1.

**Питома вага різних типів лексичних перекладацьких трансформацій
при перекладі вузько-спеціалізованих фінансово-економічних
термінів**

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Лексична	Еквівалентна заміна	26	11.66
	Транслітерація	23	10.32
	Транскрипція	11	4.93
	Калькування	20	8.98
	Генералізація	0	0
	Конкретизація	4	1.79
<i>Усього</i>		<i>223</i>	<i>100</i>

Як випливає з таблиці 3.2.1, найчастіше серед лексичних трансформацій використовується еквівалентна заміна та транслітерація, питома вага яких складає 11.66 % та 10.32 % відповідно. На третьому місці знаходиться калькування із питомою вагою у 8.98 %. Четверте місце слід віддати транскрипції, питома вага якої становить лише 4.93 %. Найменш уживанішою стратегією у нашому випадку виявилася конкретизація певних слів (питома вага 1.79 %), а генералізація взагалі не було використано.

За лексичною трансформацією, науковці виділяють **граматичні трансформації**. Прикладом граматичних трансформацій є перехід однієї частини мови в іншу. До них відноситься *зміна* граматичної категорії числа слова/словосполучення при перекладі. Розглянемо практичне застосування граматичної заміни більш детально на прикладі:

- Термін-словосполучення *planned technical work*, що має переклад *планові технічні роботи*, відносимо до граматичної трансформації субституції, оскільки в англійській мові термін *work* стоїть в однині, а при перекладі у множині.

- Термін *wire transfer*, що перекладається як *банківський переказ*, відноситься до трансформації заміни частин мови – іменник переходить у прикметник *wire*.
- У терміні-словосполученні *chart settings*, що означає *налаштування діаграми*, в англійській мові *settings* стоїть в однині, а при перекладі у множині.
- Термін *payment history* має значення *історія платежів*, але при перекладі на українську мову замінили термін *payment* в однині на множину.
- Термін-словосполучення *order history tab* переклали на українську мову як *вкладка «Історія замовлень»*, під час перекладу якого термін в однині *order* перетворився на множину.

При перекладі часто застосовують таку граматичну трансформацію як перестановку членів речення, при цьому стиль висловлювання залишається незмінним. Наприклад:

- *Refund and Return policy* – *політика відшкодування та повернення коштів*;
- *risk assessment* – *оцінка ризику*;
- *sell button* – *кнопка продажу*;
- *Terms of Use* – *умови користування*;
- *the derivatives market* – *ринок деривативів*.

Результати аналізу вузько-спеціалізованих фінансово-економічних терміноодиниць, перекладених за допомогою граматичних трансформацій подано нижче у вигляді таблиці 3.2.2.

Таблиця 3.2.2

Питома вага різних типів граматичних перекладацьких трансформацій при перекладі вузько-спеціалізованих фінансово-економічних термінів

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Граматична	Заміна	5	2.24
	Перестановка	17	7.62
<i>Усього</i>		223	100

Як випливає з таблиці 3.2.2, найчастотнішим у нашій вибірці виявився переклад терміноодиць за допомогою перестановки, на який припадає 7.62 % від усіх випадків. Друге місце посів переклад за допомогою граматичної заміни, питома вага якої становить усього 2.24 %.

У процесі перекладу термінів криптовалюти, основне значення слід надати *лексико-граматичним перекладацьким трансформаціям*. Найчастіше всього застосовується *описовий спосіб* перекладу. Це пояснюється тим, що у цій сфері більшість термінів не мають еквівалентного відповідника, тому для їх перекладу слід використовувати словосполучення, які точно передають всі основні ознаки поняття, позначеного словом оригіналу. Наприклад:

- *Brute Force Attack* – атака, здійснена хакером щодо злому пароля або PIN-кода. У цьому випадку не можна дослівно перекласти як атака грубої сили, оскільки втрачається семантичне значення терміна;
- *bull market* – стан фінансових ринків, де ціни на цінні папери зростають або очікується їх зростання. Якщо перекласти це словосполучення за допомогою еквівалента, то отримаємо ринок бика, що повністю втрачає сенс і не має ніякого відношення до сфери криптовалюти;
- *cold storage* – зберігання криптовалюти в місці, де приватний ключ не може бути доступний через Інтернет;
- *flask* – позначка у вигляді колби;
- *laundry* – метод підвищення приватності та анонімності.

Однак, багатослівність – істотний недолік даного перекладу. Тому слід добре орієнтуватися в предметній галузі тексту, що перекладається, для того щоб правильно застосовувати такий прийом перекладу і щоб передати зміст позначеного терміном поняття [84].

До лексико-граматичних трансформацій також відносяться додавання та опущення. Щодо опущення, то у нашій виборці цей спосіб перекладу майже не траплявся. При застосуванні додавання лексичних одиниць, перекладач таким чином уточнює термін та його зв'язок з певною галуззю. Наприклад:

- *limit buy* – лімітний ордер buy;
- *proof of work* – доказ виконання роботи;
- *refund address* – адреса повернення коштів;
- *drawing tools* – інтернет-інструменти для малювання;
- *equity* – власний капітал.

Результати вивчення лексико-граматичних трансформацій при перекладі вузько-спеціалізованих фінансово-економічної термінології подано у вигляді таблиці 3.2.3.

Таблиця 3.2.3

Питома вага різних типів лексико-граматичних перекладацьких трансформацій при перекладі вузько-спеціалізованих фінансово-економічних термінів

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Лексико-граматична	Описовий переклад	110	49.32
	Додавання	6	2.69
	Опущення	1	0.45
<i>Усього</i>		223	100

Як випливає з таблиці 3.2.3, найчастотнішим різновидом лексико-граматичних трансформацій при перекладі англійських вузько-

спеціалізованих економічних термінів виявився описовий переклад, на який припадає 49.32 %. На другому та третьому місці знаходяться додавання та опущення, на які припадає лише 2.69% та 0.45% перекладу вузько-спеціалізованих фінансово-економічних термінів із зробленої нами вибірки.

Узагальнено результати проведеного нами аналізу, який було викладено, подаються в таблиці 3.2.4.

Таблиця 3.2.4

Питома вага різних способів перекладу лексичних одиниць при перекладі вузько-спеціалізованих фінансово-економічних термінів

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Лексична	Еквівалентна заміна	26	11.66
	Транслітерація	23	10.32
	Транскрипція	11	4.93
	Калькування	20	8.98
	Генералізація	0	0
Граматична	Конкретизація	4	1.79
	Заміна	5	2.24
Лексико - граматична	Перестановка	17	7.62
	Описовий переклад	110	49.32
	Додавання	6	2.69
	Опущення	1	0.45
<i>Усього</i>		223	100

Згідно з аналізу таблиці 3.2.4, найпоширенішою перекладацькою трансформацією у процесі перекладу вузько-спеціалізованих фінансово-економічних термінів українською мовою є лексико-граматична, зокрема за допомогою описового перекладу, що складає половину перекладів термінів українською мовою (49.32 %) і це є звичайним явищем для перекладу терміноодиниць у вузькоспеціалізованій сфері.

Другим за частотністю вживання є лексична трансформація, зокрема такі способи перекладу як еквівалентна заміна (11.66%) та транслітерація (10.32%). Значно менш частотними виявилися граматична трансформація, яка включає 2.34 % заміни та 7.62 % перестановки. У той час як конкретизація значення зустрічається у поодиноких випадках нашої вибірки, а генералізації взагалі немає.

Для забезпечення кращого уявлення результатів нашого дослідження, ми побудували діаграму на основі отриманих нами результатів.

Рис. 3.2. Порівняння питомої ваги різних способів перекладу лексичних одиниць та трансформацій в англомовній вузько-спеціалізованій фінансово-економічній термінології

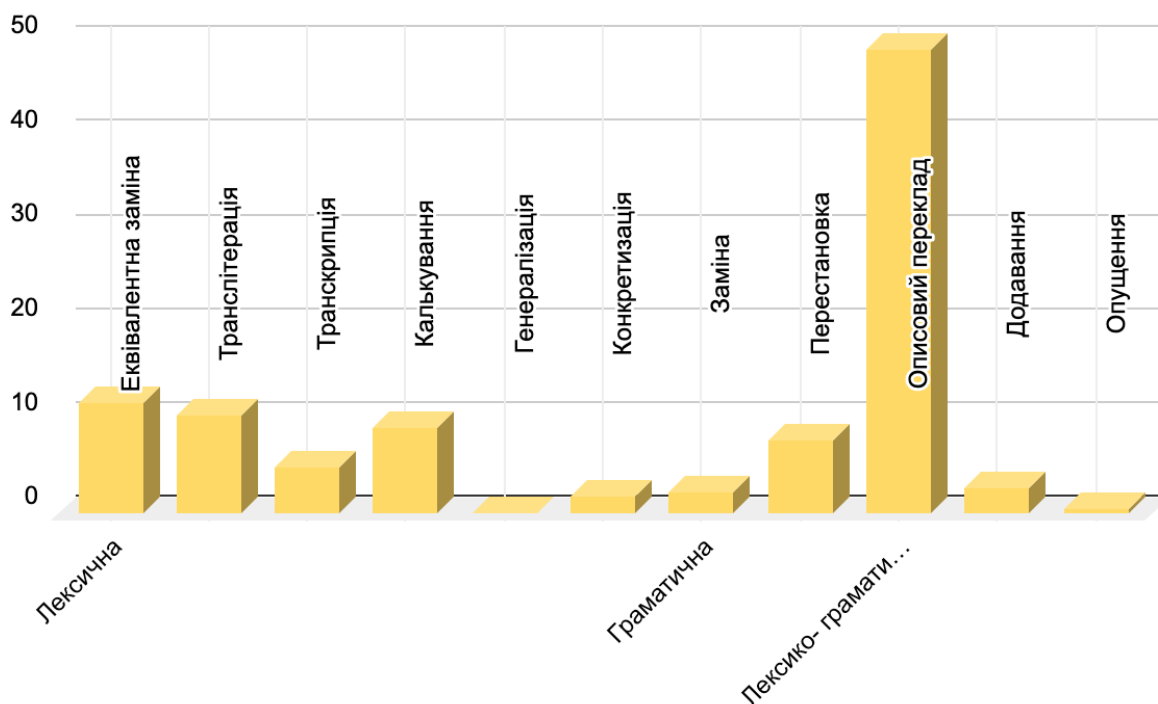

Рис. 3.2. наочно демонструє порівняння питомої ваги різних способів перекладу лексичних одиниць та лексичних трансформацій в англомовній

вузько-спеціалізованій фінансово-економічній термінології, показуючи значне домінування лексико-граматичної трансформації.

Таким чином, можна сказати, що перекладач має бути обізнаним у конкретній галузі, до якої належить текст перекладу, а не лише добре володіти англійською мовою, бо значення термінів тісно пов'язане із контекстом, його специфікою та змістом, і може змінюватися залежно від галузі використання [86, с. 30]. Тільки при ефективному поєднанні цих двох умов можна зробити адекватний переклад будь-якої науково технічної галузі.

3.3 Переклад фінансово-економічних неологізмів

Для лексичного оформлення текстів науково стилю притаманна насиченість загальнонауковими термінами. Це можна пояснити специфікою термінів, їх принципіальною точністю, однозначністю, стилістичною нейтральністю, економічністю, номінативною та розрізнявальною функцією, відсутністю емоційної експресії, великою інформаційною насиченістю, [74, с. 25]. Тому існують деякі труднощі при перекладі. Вони полягають у тому, що не завжди можна знайти у словниках перекладний еквівалент потрібного терміна, через те, що прогрес призводить до появи нових понять і, як наслідок цього, появи нових термінів у багатьох існуючих галузях [25, с. 126]. Проблема перекладу на українську з іноземної мови полягає у підборі правильного українського еквівалента.

У ході дослідження було проаналізовано 216 одиниць фінансово-економічних неологізмів (Додаток В) [93], аналіз деяких з них наведений на прикладах далі.

Для правильного перекладу термінів-неологізмів можна скористатися вже існуючими лексичними перекладацькими трансформаціями. Першими розглянемо способи транскрипції та транслітерації. Дані

іменники можна вважати неологізмами, оскільки немає подібних понять в українській мові, тому використовується спосіб *транслітерації* або *транскрипції* [30, с. 50]. Таким способом перекладаються наступні слова:

- *autocracy* – автократія;
- *barter* – бартер;
- *bookmaker* – букмекер;
- *clearing* – кліринг;
- *franchising* – франчайзінг.

Але деякі терміни-неологізми мають відповідники в українській мові, тому на них слід звернути увагу. Такі терміни у цьому випадку можуть перекладатися за допомогою транскрипції/транслітерації або *еквівалента*.

Наприклад:

- *dealer* – дилер або торговець/агент;
- *audit* – аудит або ревізія;
- *cashback* – кешбек або відстрочена знижка;
- *dumping* – демпінг або зниження, зменшення;
- *limit* – ліміт або обмеження.

Терміни-неологізми досить часто перекладаються способом транскодування з елементом пояснення [30, с. 49]. Транскодування у цьому випадку підкріплене описом значення даної одиниці, оскільки значення транскрибованого слова не є зрозумілим. Наприклад:

- *outplacement* – аутплейсмент (частина програми підтримки звільнених співробітників – надання допомоги для пошуку нової роботи);
- *outright* – аутрайт (обмінна форвардна валютна операція, що включає премію або дисконт);
- *PR manager* – піар-менеджер (фахівець зі зв'язків з громадськістю);
- *roll over* – ролл-овер (відновлення терміну кредиту);

- *concert* концерн/ добровільне об'єднання підприємств, яке здійснює спільну діяльність транслітерація/опис.

Наступним розглянемо спосіб калькування. Переклад неологізмів за допомогою калькування заключається в заміні морфем, складових частин чи слів їх лексичними відповідниками в мові перекладу [54, с. 278].

Наприклад:

- *company doctor* – радник компанії;
- *corporate take-over* – корпоративна перебудова;
- *cyber store* – інтернет-магазин;
- *entrepreneur syndrome* – “синдром підприємця”;
- *fair competition* – справедлива конкуренція.

Аналіз перекладу термінів-неологізмів показав, що у даній вибірці такий спосіб перекладу як *генералізація* не зустрічається. У деяких випадках застосовується *конкретизація* – звуження значення. Наприклад: *credit crunch* – кредитна криза. У цьому зразку термін з широкою семантикою *crunch* – *хрускіт* замінюється на український термін з більш вузькою семантикою *криза*. Така заміна пояснюється контекстуальним оточенням та смисловим навантаженням, яке несе одиниця мови оригіналу. Такі способи перекладу для термінолексики неологізмів не є широкоживаними.

Результати описаного вище аналізу стратегій перекладу термінів-неологізмів за допомогою лексичних трансформацій з англійської мови українською було оформлено у вигляді таблиці 3.3.1.

Таблиця 3.3.1

Питома вага різних типів лексичних перекладацьких трансформацій при перекладі фінансово-економічних неологізмів

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Лексична	Еквівалентна заміна	9	4.17

	Еквівалентна заміна +транскодування	13	6.01
	Транслітерація	16	7.41
	Транскрипція	10	4.64
	Транскодування з елементом опису	28	12.96
	Калькування	16	7.41
<i>Усього</i>		<i>216</i>	<i>100</i>

Як випливає з таблиці 3.3.1, найчастіше серед лексичних трансформацій використовується транскодування з елементом опису, питома вага якої складає 12.96%. На другому місці знаходиться транслітерація та калькування із питомою вагою у 7.41%. Третє місце слід віддати термінам, які перекладаються за допомогою еквівалентної заміни або транскодуванням, що має питому вагу у 6.01%. Рідше у нашій виборці вживається еквівалентна заміна та транскрипція.

У перекладі неологізмів також іноді використовуються *граматичні трансформації*, а саме *перестановка*, яка супроводжується заміною розташування мовних елементів у тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу. Наприклад:

- *balance sheet* – бухгалтерський баланс;
- *banker-speak* – мова банкірів;
- *opposition research* – пошук компромата;
- *order interval* – цикл замовлення.

Щодо граматичної заміни, то у даній виборці такий спосіб перекладу зустрічається лише в деяких одиницях. Наприклад:

- *patent* – запатентувати – заміна іменника на дієслово;
- *fiduciary capitalism* – капіталістична модель – заміна іменника на прикметник;
- *text* – друкувати текст – заміна іменника на дієслово.

Результати аналізу фінансово-економічних неологізмів, перекладених за допомогою граматичних трансформацій подано нижче у вигляді таблиці 3.3.2.

Таблиця 3.3.2.

Питома вага різних типів граматичних перекладацьких трансформацій при перекладі фінансово-економічних неологізмів

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Граматична	Заміна	4	1.85
	Перестановка	4	1.85
<i>Усього</i>		<i>216</i>	<i>100</i>

Як випливає з таблиці 3.3.2, граматична заміна та перестановка мають питому вагу 1.85%, що означає однакове використання цих способів перекладу для передачі на українському мову англійських термінів-неологізмів.

Особливу увагу під час перекладу неологізмів в економічному дискурсі слід звернути на **лексико-граматичні перекладацькі трансформації**. При перекладі іноді буває важко в іншій мові знайти відповідні слова через те, що історичні та соціокультурні умови життя народу, мовою якого здійснюється переклад, не потребували певного слова. Особливість неологізмів полягає в тому, що здебільшого вони не фіксуються словниками. Тому доводиться застосовувати *описовий переклад* під час перекладу [79, с. 187]. До безеквівалентної лексики належать більшість нових слів, тому під час передачі їх українською мовою виникають труднощі. Опис та роз'яснювальний переклад – переважний спосіб перекладу новоутворень. Наприклад:

- *attention economics* – економічна модель, основою якої є поширення інформації;
- *blue chips* – акції будь-якого підприємства, з великими активами;

- *calendelize* – складати календарний графік заходів опис;
- *closing bank* – банк, що завершує операцію, в якій приймало участь декілька банків;
- *green accounting* – система розрахунків, що враховує вплив виробництва та споживання на екологію.

До лексико-граматичних трансформацій також відносяться додавання та опущення, але ці способи перекладу у нашій вибірці не застосовувалися.

Результати вивчення лексико-граматичних трансформацій при перекладі фінансово-економічних неологізмів подано у вигляді таблиці 3.3.3.

Таблиця 3.3.3.

Питома вага різних типів лексико-граматичних перекладацьких трансформацій при перекладі фінансово-економічних неологізмів

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Лексико-граматична	Описовий переклад	115	53.24
	Додавання	0	0
	Опущення	0	0
<i>Усього</i>		<i>216</i>	<i>100</i>

Як випливає з таблиці 3.3.3, найчастотнішим способом перекладу серед лексико-граматичних трансформацій при перекладі англійських неологізмів є описовий переклад, на який припадає 53.24%. Опущення та додавання не мають місце у зробленої нами вибірці.

Узагальнено результати проведеного нами аналізу, який було викладено, подаються в таблиці 3.3.4.

Таблиця 3.3.4

Рис. 2.4. Порівняння питомої ваги різних способів перекладу лексичних одиниць та трансформацій при перекладі фінансово-економічних неологізмів

Перекладацька трансформація	Спосіб перекладу	Кількість слів	Питома вага (%)
Лексична	Еквівалентна заміна	9	4.17
	Еквівалентна заміна +транскодування	13	6.01
	Транслітерація	16	7.41
	Транскрипція	10	4.64
	Транскодування з елементом опису	28	12.96
	Калькування	16	7.41
	Генералізація	0	0
Граматична	Конкретизація	1	0.46
	Заміна	4	1.85
	Перестановка	4	1.85
Лексико - граматична	Описовий переклад	115	53.24
	Додавання	0	0
	Опущення	0	0
<i>Усього</i>		<i>216</i>	<i>100</i>

Згідно з аналізу таблиці 3.3.4, найпоширенішою перекладацькою трансформацією у процесі перекладу фінансово-економічних неологізмів є лексико-граматична, зокрема за допомогою описового перекладу, що складає половину перекладів термінів українською мовою (53.24%), так як в українській мові не існує слів, які б могли передати значення неологізмів, а інші способи перекладу були б неефективні.

Другим за частотністю вживання є лексична трансформація, зокрема такий спосіб перекладу як транскодування з елементом опису (12.96%).

Значно менш частотними виявилися граматична трансформація, яка включає 1.85 % заміни та перестановки. У той час як конкретизація значення зустрічається у поодиноких випадках нашої вибірки, а генералізації, додавання та опущення взагалі немає.

Для забезпечення кращого уявлення результатів нашого дослідження, ми побудували діаграму на основі отриманих результатів.

Рис. 3.3. Порівняння питомої ваги різних способів перекладу лексичних одиниць та трансформацій в англомовній вузько-спеціалізованій фінансово-економічній термінології

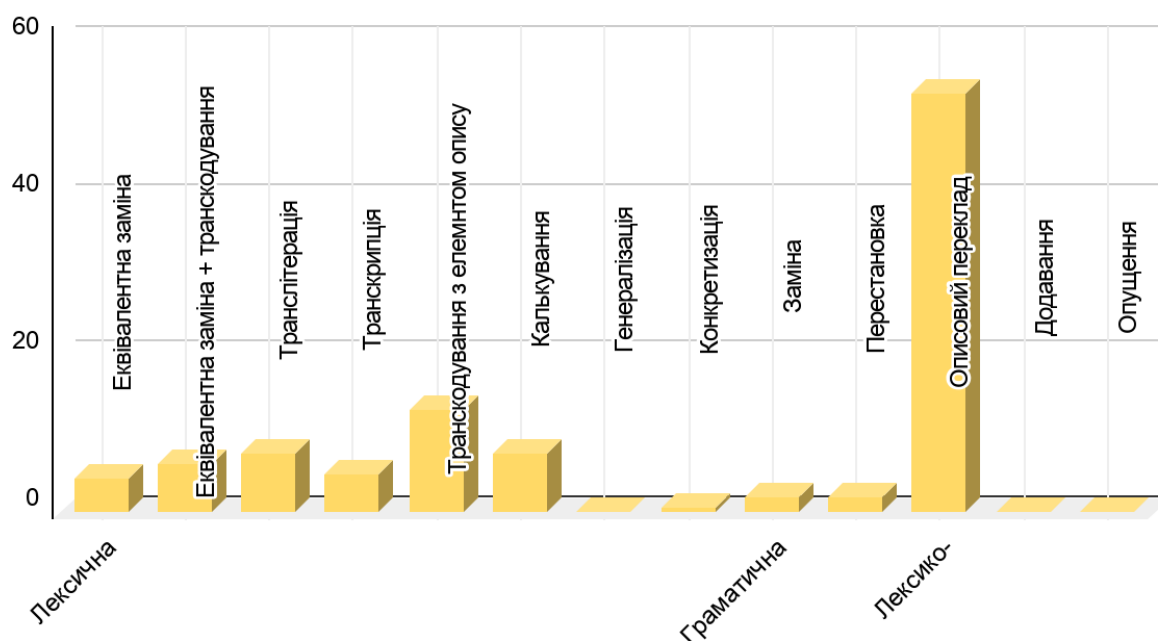

Рис. 3.3. наочно демонструє порівняння питомої ваги різних способів перекладу лексичних одиниць та лексичних трансформацій при перекладі фінансово-економічних неологізмів, показуючи значне домінування лексико-граматичної трансформації.

Таким чином, підсумувавши результати аналізу, можна сказати що розуміння неологізмів та складнощі перекладу пов'язані зі стрімким розвитком техніки й науки в сучасному світі. На жаль, словники не

встигають оновлюватися настільки ж стрімко, як в мові різних галузей знань з'являються нові слова. Неологізми – в будь-якій мові нормальне явище, тому відсутність в словнику слова не повинно бути під час перекладу перешкодою. Перекладацька практика є джерелом збагачення лексичного складу мови [85]. Неологізми перекладаються українською в два етапи: – уточнення значення неологізму шляхом звернення до свіжих видань англійських тлумачних словників з урахуванням контексту й структури слова; – виконання перекладу за допомогою таких засобів української мови, як транслітерація, транскрипція, калькування, описовий переклад. Від низки таких суб'єктивних факторів, як досвід перекладача, стиль тексту тощо залежить вибір способу перекладу неологізму.

Висновки до 3 розділу

Таким чином, проаналізувавши структурні, семантичні, синтаксичні відмінності термінів англійської й української мов, дали змогу з'ясувати положення про те, що існують певні труднощі у виборі способу перекладу. При перекладі лексичної одиниці потрібно враховувати особливості економічної лексики, а саме – точність інформації, відсутність емоційного забарвлення, систематичність і стислість. Таким чином, перекладач повинен співвіднести картину світу і володіти когнітивним апаратом економічної науки.

Аналіз способів перекладу фінансово-економічних термінів дав змогу встановити те, що найпоширенішим способом у процесі перекладу англійських галузевих термінів українською мовою є описовий переклад. За його допомоги перекладач може зробити переклад тексту простішим для читача, котрий не є обізнаним у тій чи іншій галузі. Проте для досягнення чіткої передачі еквівалента перекладач має розуміти також такі трансформації, як калькування, вибір словникового відповідника та різні види транскодування (транскрибування, транслітерування).

Безумовно, переклад економічних терміносполучень передбачає знання предмету перекладу і його особливостей, володіння економічною термінологією і вміння точно передавати зміст тексту. Так, проблема перекладу економічного тексту полягає, перш за все, у необізнаності перекладача у сфері наукової інфраструктури, неволодінні ним науковими термінами і, як наслідок, невмінні підібрати еквівалент у цільовій мові. Таким чином, перекладач, що працює в певній галузі, повинен ретельно вивчити способи перекладу термінології, а також мовні особливості вихідної мови.

ВИСНОВКИ

У дисертації зроблено спробу дослідити одну з актуальних проблем сучасної англійської мови – відтворення прагматичних, структурних та семантичних особливостей англомовних економічних терміносполучень в українському перекладі. Проаналізувавши низку літературних джерел, маємо змогу зробити наступні висновки та узагальнення.

З'ясовано, що на сучасному етапі розвитку гуманітарних наук під поняттям «термін» слід розуміти мовний засіб як вираження спеціального поняття, в основі якого лежить визначення реалії, яку він позначає. Саме завдяки цьому, терміни представляють собою точну характеристику певного явища. Кожна галузь знання оперує власними термінами, які й складають суть термінологічної системи даної науки. Економічна сфера не є виключенням.

Сучасна економічна термінологія містить велику кількість стійких словосполучень, які складають термінологічну базу цілого ряду економічних дисциплін. В основі утворення нової термінології лежать такі процеси як термінологізація загальноживаної лексики, словотвір, запозичення, метафоризація та зміна значення.

Проаналізовано наукову інформацію та встановлено, що криптовалюта стає все більш важливою частиною суспільства у всьому світу. Так, відповідно до досліджень, зросла і продовжує зростати кількість людей, які використовують криптовалюту.

Економічні терміни як спосіб фіксації, збереження і трансляції наукового / професійного знання мовними засобами, з одного боку, зазнають впливу національної мови на структурному рівні, а з іншого боку, в складі термінології спеціальної галузі знання отримують специфічні для кожної термінології структурні характеристики.

За своєю будовою терміни поділяються на прості, похідні, складні та терміни словосполучення. Продуктивними способами термінотворення в економічній термінології є афіксація, префіксація, скорочення. Важливе місце в підсистемі посідають багатокomпонентні терміни. За кількістю терміноелементів можна виділити двокомпонентні, трикомпонентні та полікомпонентні. Найбільш поширеним структурним типом термінології є модель Adj+N. Використання багатокomпонентних можна пояснити неспроможністю передати широкий обсяг процесів, явищ однокомпонентними термінами.

З'ясовано, що структурні і семантичні особливості термінів сучасної англійської мови є взаємообумовленими, оскільки подальший розвиток знання в цій галузі потребує адекватного відображення семантичних змін у термінології і призводить до утворення комплексних термінологічних одиниць, які за допомогою різноманітних терміноелементів передають чимраз складніші спеціальні поняття. Більше того, процес розвитку нових значень одночасно відбувається за рахунок полісемії термінів, що дозволяє економити мовні ресурси та створює єдиний асоціативний простір терміносистеми.

Встановлено, що функціональний аналіз термінологічних одиниць є невід'ємним складником їх вивчення. Основними функціями термінів, утім, як і будь-яких інших лексичних одиниць, є номінативна та комунікативна.

Досліджено, що труднощі при перекладі економічних термінів виникають через те, що існують розбіжності у мовних культурах англomовних країн та України. Виявлено, що для відтворення таких терміносполучень засобами іншої мови, перекладач найчастіше використовує такі мовні трансформації, як наприклад, еквівалентну заміну, калькування, транслітерацію та транскрипцію, описовий переклад. Більшість таких способів перекладу не викликають труднощі (такі як, транслітерація та транскрипція, калькування, еквівалент), проте, при

перекладі за допомогою описового перекладу можуть виникнути труднощі з підбором еквівалентного слова, тому доводиться розширювати значення слова та шукати подібні йому слова у мові перекладу. Серед найменш продуктивних перекладацьких трансформацій, що застосовуються для перекладу економічних термінів, виділяють заміну та перестановку, додавання та опущення, генералізацію та конкретизацію. Це пояснюється тим, що термінам характерна точність та однозначність, тому необхідно підбирати такі перекладацькі трансформації, що будуть максимально відповідати терміну англійської мови.

Слід зазначити, що перекладач все одно повинен керуватися своїм попереднім досвідом та знанням у лінгвістиці та перекладознавстві, оскільки деякі слова неможливо адекватно перекласти, доводиться їх описувати для передачі значення та легшого розуміння. Тому ця проблема потребує подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аникин. А.В. Англо – русский словарь по экономике и финансам. Санкт-Петербург: 1993. С. 54–89
2. Апресян Ю. Д. Термины и нетермины с семантической точки зрения. *Тезисы докладов на совещании, посвященном проблеме определения терминов в словарях.* Москва, 1974. 63 с.
3. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка. Львов : «Просвещение», 1973. 303 с.
4. Ахманова А. В. Словарь лингвистических терминов. Москва : Советская энциклопедия, 1966. 607 с.
5. Багмут Й. А. Проблеми перекладу суспільно – політичної літератури українською мовою. Київ : НД, 2005. 201 с.
6. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). Москва: Междунар. отношения, 1975. 240 с.
7. Борисова Л. И. Лексико-стилистические трансформации в англо-русских научно-технических переводах. Москва : ВЦП, 1981. 168 с.
8. Белозьоров М. В. Нова економічна лексика і термінологія англійської мови. *Вісник Запорізького державного університету. Філологічні науки.* 2001. № 3. 28 с.
9. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Київ : вид. «Нова книга», 2003. 203 с.
10. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). Москва: Изд-во Ин-та общ. средн. образования РАО, 2001. 57 с.
11. Винокур Г. О. О некоторых явлениях словообразования в русской технической терминологии. *Труды Московского института истории, философии и литературы.* 1939. С. 44–45
12. Височинський Ю. І. Аналіз особливостей перекладу лексики міжнародних економічних документів з англійської на українську

мову. URL: http://www.rusnauka.com/6_PNI_2012/Philologia/6_100409.doc.htm

13. Гаврилів Т. Текст між культурами: перекладознавчі студії. Український науковий ін-т Гарвардського ун-ту; Інститут Критики. Київ: Критика, 2005. 198 с.
14. Гнаткевич Ю. В. Навчання лексичного аспекту чужоземної мови у вищих навчальних закладах. Київ : Просвіта, 1999. 184 с.
15. Головин Б. Н. Терминология. Москва, 1979. 321 с.
16. Гринев С. В. Введение в терминоведение. Москва: Московский лицей, 1993. 309 с.
17. Грицьків А. В. Стратифікаційна та галузева структура терміносистеми (на прикладі англomовної фінансової термінології). *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: Мовознавство. №1. С. 44–48*
18. Гуренко Н. В. Специфіка перекладу суспільно-політичних реалій. *Вісник СумДУ. Сер. Філол. науки. 2007. № 1. Т. 2. С. 91–92*
19. Даниленко В. П. Лексико-семантические и грамматические особенности слов-терминов. Москва, 1971. 439 с.
20. Даниленко В. П. Русская терминология: опыт лингвистического описания. Москва : Наука, 1977. 247 с.
21. Демиргуч-Кунт А., Клэппер Л. Доступ к банковским услугам. *Международный Валютный Фонд. 2012.*
URL: <https://www.imf.org/external/russian/pubs/ft/fandd/2012/09/pdf/picture.pdf>
22. Д'яков А. С, Кияк Т. Р, Куделько З. Б. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ : Вид. дім "KM Academia", 2000. 216 с.

23. Евросоюз не рассматривает возможность запрета криптовалют: ForkLog : website. URL: <https://forklog.com/evrosoyuz-ne-rassmatrivaet-vozmozhnostzapretakripto-valyut/>
24. Енциклопедія сучасної України: у 30 т. Київ: Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України, 2003-2016. Т. 12. 864 с.
25. Заботкина В. И. Новая лексика современного английского языка. Москва: Высш. шк., 1989. 126 с.
26. Зацний Ю. А. Неологізми англ. мови 80–90-х років ХХ століття. Запоріжжя : Тандем-У, 1997. 396 с.
27. Зацний Ю. А. Розвиток словникового складу англійської мови в 80-ті – 90-ті роки ХХ століття : дис. ... докт. філол. наук / Запорізький державний університет. Запоріжжя, 1999. 403 с.
28. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Частина 2. Київ : НД, 2001. 230 с.
29. Карчева Г. Т., Нікітчук С. М. Віртуальні інноваційні валюти як валюти майбутнього. *Фінансовий простір*. 2015. С. 24–30
30. Касаткіна-Кубишкіна О. В. До проблеми перекладу англійських неологізмів українською мовою. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. Острог: Видавництво Національного університету «острозька академія». Вип. 25. 2012. С. 49–51
31. Квеселевич Д. И. Современный русско-английский фразеологический словарь. Москва : ООО «Издательство Астрель» ; ООО «Издательство АСТ», 2002. 624 с.
32. Колесник А. О. Перекладацькі прийоми під час перекладу термінології наукових текстів. Стратегія і перспективи розвитку перекладознавчих наук. 2010. №1. С. 719–720
33. Коломієць С. С., Федорчук А. О. Сучасна філологія: теорія і практика [Електронний ресурс]: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 15 травня

- 2020 р. Київ.: Національна академія Служби безпеки України, 2020. 183 с.
34. Комиссаров. В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). Москва: 1990. С. 185–186
35. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. Київ, 2003. 185 с. [20, с. 35].
36. Короткий тлумачний словник української мови / за ред. Д. Гринчишина. Киев, 1999. 549 с.
37. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова Книга, 2003. 367 с.
38. Кубрякова Е. С. Номинативный аспект речевой деятельности. Москва : Наука, 1986. 287 с.
39. Куделько З. Б. Словотворчі моделі термінів ринкової економіки : матеріали 6-ї міжн. конф. “Проблеми української термінології”. Львів, 2000. С. 361–362
40. Левицкая Т. П. Теория и практика перевода с английского языка на русский. Москва: Издательство литературы на иностранных языках, 2003. 201 с.
41. Лепеха Т. Про деякі проблеми сучасної української наукової термінології. Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. 2001. С. 70–72.
42. Лещук Т. Словництво і науково-технічний поступ (на основі німецько-українських лексичних порівнянь). Кн. 4: Проблема фахової лексики. Львів: Просвіта, 1994. 220 с.
43. Лотка О. М. Англомовна термінологія фінансово-економічних взаємин: автореф. дис. на здобуття ступеню канд. філол. наук. 10.02.04 / Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2000. С. 20–21
44. Лотте Д. С. Вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминов и терминологических элементов. Москва : Наука, 1982. 237 с.

45. Марузо Ж. Словарь лингвистических терминов. Москва, 1960. 123 с.
46. Наумова Н. Г. Терминология деловой сферы общения. *Вісник Запорізького державного університету*. 2000. №1. С. 128–130
47. Никулина Е. А. Лингвистическая компетенция и концепция терминологических фразеологизмов. *Вестник МГУ. Лингвистика и межкультурная коммуникация*. 2003. Сер. 19. № 4. С. 52–59
48. Овчаренко В. М. Структура і семантика науково-технічного терміна. Харків: Вид-во Харк. ун-ту, 1968. 421 с.
49. Основы банківської справи та управління : навч. посіб. / О. М. Акмалдінова, та ін. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУдру», 231 с.
50. Петрина О. С. Смысловая вариативность термина в банковской сфере (на материале английской та украинской мов). *Вісник ЛНУ. Серія 3. Філологія*. 2016. №4. С. 28–32
51. Петрук О. М., Новак О. С. Сутність криптовалюти як методологічна передумова її облікового відображення. *Вісник ЖДТУ*. 2017. № 4 (82). С. 54–55
52. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України №15-93 від 19 лютого 1993 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-93> (дата звернення: 04.12.2017)
53. Прохорова В. Н. Семантика термина. *Вестник МГУ. Серія 9: Филология*. 1981. №3. С. 52–53
54. Рабійчук Л. Особливості перекладу англійських неологізмів на українську мову. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологічна (мовознавство): збірник наукових праць*. Вінниця: ТОВ «фірма «Планер», 2014. Вип. 20. С. 277–278
55. Реформаторський А. А. Что такое термины и терминология. Вопросы терминологии. Москва : Изд-во АН СССР, 1961. 438 с.

- 56.Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Москва: Международные отношения, 1974. 152 с.
- 57.Селіванова О. О. Структурно-семантичні особливості сучасної економічної термінології : веб-сайт. URL: file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%80/Downloads/dlgum_2013_14_9%20(1).pdf
- 58.Скороходько Е. Ф. Сучасна англійська термінологія. Київ.: Український інститут лінгвістики і менеджменту, 2002. 76 с.
- 59.Смирницкий А. И. Лексикология английского языка. Москва: МГУ, 1998. 260 с.
- 60.Стежко Ю. Г. Лексико-семантичні аспекти проблеми перекладу науково-технічної термінології. *Наукові записки*. 2014. №15. С. 7–11
- 61.Таран А. А. Термінологізація лексики в суспільно політичному дискурсі. *Термінологічний вісник* : зб. наук. пр. Київ : ІУМ НАНУ, 2013. Вип. 2 (2). С. 138–139
- 62.Тарасов. В. И. Деньги, банки, кредит. Мн.: «Мисанта» , 1998. С. 175–176
- 63.Турчин В. В. Прагматика наукового терміна. Івано-Франківськ, 2004. 227 с.
- 64.Федорчук А. О. Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов [Електронний ресурс]: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф.12 березня 2020 р. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 213 с.
- 65.Фогель Г. Б. Структурні аспекти термінологічної лексики. *Нова філологія*. 2007. № 6. С. 267–271
- 66.Хацер Г. Парадигматичні та синтагматичні особливості англомовної банківської термінології. *Наукові записки*. Серія: Філологічні науки. Запоріжжя, 2012. Вип. 95 (2). С. 55–56

- 67.Чередниченко О. І. Проблеми еволюції французької літературної норми. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Іноземна філологія. 2011. Вип. 44. С. 32–33
- 68.Чередниченко О. І. Теорія і практика перекладу. Київ: Либідь, 2005. 109 с.
- 69.Чорновол Г. В. Новітня економічна термінологія та її стилістичне вживання у сучасній українській мові (на матеріалі періодичних видань): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук. Київ, 2004. 78 с.
- 70.Что такое биткоин? Forklog: website. URL: <https://forklog.com/chto-takoe-bitcoin/> (дата звернення 05.12.2017)
- 71.Швейцер А. Д. Перевод и лингвистика. Москва: Наука, 1973. 261 с.
- 72.Шестун Г. В. Способи перекладу українською мовою англійських аббревіатур. Збірник тез V Всеукраїнської студентської науково-технічної конференції «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання» Тернопіль: ТНТУ, 2012. Том 2. 218 с.
- 73.Шетле Т. В. Англоязычная терминология банковского дела в языковой системе и речевой практике : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германський язики». Москва, 2010. 98 с.
- 74.Bhagavan B. The Burgeoning Usage of Neologisms in Contemporary English. *IOSR Journal of Humanities and Social Science*. 2013. Vol. 18, Issue 3. P. 25–35
- 75.Bitcoinmining: Bitcoin Mining Pools : website. URL: <https://www.bitcoinmining.com/bitcoin-mining-pools/>
- 76.CoinMarketCap : website. URL: <https://coinmarketcap.com/historical>
[32]
- 77.Dictionary of Economics / by J. Black. N.Y., Oxford University Press Inc., 2002.

78. Galbraith J. K. *Almost Everyone's Guide to Economics*. N.Y. etc.: Bantam Books, 1979. 161 p.
79. Golovin M. P. *VM Translation of Economic Terminology*. Kyev : Science, 2005. 187 p.
80. Grinev-Grinevich S. V. *Terminology: [textbook for students of higher studying establish.]*. Moscow: Publishing Center "Akademiya", 2008. P. 304
81. Kraus Jiří *Jazyk hospodářských dokumentů a písemností / Český jazyk na přelomu tisíciletí*. Praha: Academia, 1997. P. 92–96
82. Leech Geoffrey. *Semantics: the study of meaning* : website. URL: Режим доступа: <https://yanjianghk.files.wordpress.com>
83. Lischke M. *Analyzing the Bitcoin Network: The First Four Years*. 2016. Vol. 8: 7. URL: <http://www.mdpi.com/1999-5903/8/1/7>
84. Makhinova M. V. *Features of the translation of economic terms*. URL: http://www.rusnauka.com/26_NII_2009/Pedagogica/52157.doc.htm
85. Miroshnikova K. V. *Features of the translation of English-language economic terms into Ukrainian translation*. URL: http://www.confcontact.com/2013_04_17/21_Miroshnikova.htm
86. Nakonechna G. *Ukrainian Scientific and Technical Terminology. History and present*. Visnyk Lvov.undzh.un-to im. I. Franka. 2009. № 8. 30 p.
87. *New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language* : website. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/money>
88. Nida E. A. *Componential Analysis of Meaning: an Introduction to Semantic Structures*. The Hague: Mouton, 1975. 272 p.
89. Picht H. *Terminology: an introduction*. Guildford, Surrey : Univ. of Surrey, Dept of Linguistics and Internet. Studies, 1985, 265 p.
90. *Questions and Answers: Action Plan to strengthen the fight against terrorist financing: European Commission* : website. URL: http://europa.eu/rapid/pressrelease_MEMO-16-209_en.htm

91. Sager J. C. A Practical Course in Terminology Processing. Amsterdam: John Benjamins Publishing, 1990. 258 p.
92. Sim M. A., Pop A. M., Managing Problems when translating economic texts. URL: [http://anale.steconomiceuoradea.ro/volume/2012/n 2/021.pdf](http://anale.steconomiceuoradea.ro/volume/2012/n%202/021.pdf)
93. The Economist. URL: <https://ukshop.economist.com/products/the-economist-2019-kalendar?redirect=International> (accessed: 1 March 2018)
94. Westworth G. F. Types of variants in terminological vocabulary. Problems of culture of the language of science and terminology. Vilnius, 1985. 265 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

№	Мовна одиниця	Переклад	Трансформація
1.	acceptance bank	акцептний банк	калькування
2.	accounting system	статистична система	калькування
3.	accrual right	право на витягнення доходу	опис
4.	acreditee person	особа, в присутності якої виконується акредитування	опис
5.	additional revenue	додатковий прибуток	калькування
6.	administrative red tape	адміністративне регулювання	опущення
7.	advanced country	розвинута країна	калькування
8.	advantages	мати переваги	заміна
9.	advantage	перевага	еквівалент
10.	agricultural policy	аграрна політика	калькування
11.	appreciation of currency	підвищення валютного курсу, ревальвація валюти	опис
12.	average incomes	середній прибуток	калькування
13.	balance-of-payments deficit	дефіцит платіжного балансу	перестановка
14.	balance-of-payments surplus	активне сальдо платіжного балансу	перестановка
15.	bankruptcy	банкрутство	транслітерування
16.	barter	мінати, обмінювати	еквівалент
17.	basic earnings per share	базовий дохід на одну акцію	калькування
18.	bear the cost	витрачати	опущення
19.	beta-coefficient	бета-коефіцієнт	транскрипція
20.	book-keeper	бухгалтер	еквівалент
21.	borrowing needs	потреби в запозиченні	додавання

22.	borrow	брати в тимчасове користування на умовах повернення та взаємовигідності	опис
23.	branch	відділення	еквівалент
24.	broker	брокер	транслітерування
25.	budget deficit	дефіцит бюджету	перестановка
26.	budget implementation	виконання бюджету	перестановка
27.	budget surplus	бюджетний профіцит	калькування
28.	bureaucratic setup	бюрократична система	калькування
29.	bureau	бюро	транскрипція
30.	business entities	господарючі суб'єкти	калькування
31.	business units	бізнес-одиниці	еквівалент
32.	calculation	розрахунок	еквівалент
33.	changes in product availability	коливання в забезпеченні ринку товарами	додавання
34.	change the range of products (mix of output)	змінювати номенклатуру продукції	калькування
35.	cheap	дешевий	еквівалент
36.	cif terms	умови сіф	транскрипція
37.	circular flow of income	колообіг доходів, ресурсів і товарів між основними суб'єктами ринкових відносин	опис
38.	clearing	будь-яка угода, внаслідок якої здійснюється взаємозалік платіжних вимог	опис
39.	clear lines of communication	clear lines of communication – прозорі лінії комунікації	калькування
40.	coincident wants	потреби, що збігаються	опис
41.	coin	монета	еквівалент

42.	collective farm	колективне господарство	калькування
43.	commodity	товар широкого вжитку	опис
44.	company objectives	мета компанії	перестановка
45.	competition	конкуренція	еквівалент
46.	competitive edge	конкурентна перевага	конкретизація
47.	consumer	споживач	еквівалент
48.	continuity problem	життєвий цикл підприємства	опис
49.	corporation tax	податок на корпорацію	додавання
50.	corporatization	корпоратизація	транскрипція
51.	corruption	корупція	транслітерування
52.	cost of sales	витрати обігу	перестановка
53.	country managers	регіональні менеджери	калькування
54.	cover note	тимчасове свідоцтво про страхування	опис
55.	credit limit	кредитний ліміт	калькування
56.	credit union	кредитна спілка	калькування
57.	crisis	криза	еквівалент
58.	customercentric approach	орієнтація на споживача	перестановка
59.	DAGMAR model	модель ДАГМАР	транскрипція
60.	debenture	облігація	еквівалент
61.	debt servicing	обслуговування боргу, капітальної суми боргу або відсотків	перестановка
62.	delaying process	процес затримки	перестановка
63.	deliveries	поставки	еквівалент
64.	demand for foreign exchange	попит на іноземну валюту	калькування
65.	demand	попит	еквівалент

66.	deposit	внесок	еквівалент
67.	depression	депресія	транслітерація
68.	dissolve	ліквідувати	конкретизація
69.	dividend	дивіденд	транслітерування
70.	domestic currency	національна валюта	калькування
71.	domestic industries	національна економіка	калькування
72.	domestic market	внутрішній ринок	калькування
73.	double	подвоювати	еквівалент
74.	dumping	демпінг	транслітерування
75.	durable good	споживчий товар тривалого користування	опис
76.	duration	термін дії (угоди, ліцензії), тривалість	еквівалент
77.	duty-free	звільнений від сплати мита чи іншого податку	опис
78.	earnings	заробіток	еквівалент
79.	econometrics	економетрія	транслітерування
80.	economic activity	економічна діяльність	калькування
81.	economic benefit	економічний ефект	калькування
82.	economic growth	економічне зростання	калькування
83.	economic-organizing production relations	організаційно-економічні виробничі відносини	калькування
84.	efficient employment	ефективна зайнятість	калькування
85.	embargo	ембарго	транскрипція
86.	entrepreneur	підприємець	еквівалент
87.	exchange rate	валютний курс	еквівалент
88.	export	експорт	транслітерування
89.	financial turmoil	фінансовий безлад	калькування
90.	fiscal year	фінансовий рік	калькування

91.	fixed incomes	фіксовані прибутки	калькування
92.	flat organizational structure	пряма організаційна структура	калькування
93.	flexible exchange rate	гнучкий валютний курс	калькування
94.	flopped	провалився	еквівалент
95.	foreign currency	іноземна валюта	калькування
96.	foreign exchange market	ринок іноземної валюти	перестановка
97.	foreign trade balance	баланс міжнародної торгівлі	перестановка
98.	freedom to innovate	свобода інновації	заміна
99.	GDP Deflator	дефлятор валового внутрішнього продукту	опис
100.	gold reserve	золотий запас	калькування
101.	gold standard	золотий стандарт	калькування
102.	government control	державний контроль	калькування
103.	gross domestic product	валовий внутрішній продукт	калькування
104.	gross revenue	валовий дохід	калькування
105.	hard currency	тверда конвертована валюта	додавання
106.	hardware	готові вироби	еквівалент
107.	high birth rates	високий рівень народжуваності	калькування
108.	hire purchase	споживчий кредит	генералізація
109.	homeowners	домовласники	еквівалент
110.	households	домоволодіння	еквівалент
111.	import-competing industries	імпортні конкуруючі галузі	калькування
112.	import	імпорт	транслітерування
113.	imputation	умовно нарахована вартість	опис

114.	imputed rent	умовно нарахована вартість оренди	опис
115.	imputed value	умовно нарахована вартість	опис
116.	income tax	прибутковий податок	калькування
117.	income	прибуток	еквівалент
118.	incur	зазнати	еквівалент
119.	inflationary spiral	інфляційна спіраль	калькування
120.	inflation	інфляція	транслітерація
121.	infrastructure	інфраструктура	транслітерація
122.	interfere in transactions	втручатися в угоди	калькування
123.	internally held public debt	внутрішній борг	опущення
124.	international market	міжнародний ринок	калькування
125.	international transaction	міжнародна угода	калькування
126.	investment	капіталовкладення	еквівалент
127.	investor	інвестор	транслітерування
128.	job	робота	еквівалент
129.	joint stock company	акціонерна компанія	опущення
130.	landholder	орендатор земельної ділянки	опис
131.	landlord	домовласник	еквівалент
132.	large-scale	крупний	еквівалент
133.	layoff	скорочення виробництва	опис
134.	layout	схема організації робіт	опис
135.	LDC (less developed country)	країна, що розвивається	опис
136.	legal effect of an agreement	юридична сила угоди	калькування
137.	liability	відповідальність	еквівалент

138.	limit the quantity of a good imported or exported	обмеження на кількість експорт або імпорт товарів	заміна
139.	limit	ліміт	транслітерування
140.	liquidity	ліквідність	еквівалент
141.	lock-out	локаут	транскрипція
142.	loose change	розмінна монета	конкретизація
143.	macroeconomist	макроекономіст	транскрипція
144.	market shortage market	недостатня ринкова пропозиція	опис
145.	market	ринок	еквівалент
146.	measurement	вимірювання	еквівалент
147.	mix of output	номенклатура продукції	калькування
148.	monetary policy	монетарна політика	еквівалент
149.	monetary reserves	валютні резерви	калькування
150.	monopoly	монополія	транслітерування
151.	monopsony	монопсонія	транскрипція
152.	mortgage	закладна	еквівалент
153.	motivation	мотивація	транслітерування
154.	multiple accredit	множинне акредитування	калькування
155.	multiplier	мультиплікатор	транслітерування
156.	national income accounting	національне рахівництво	опущення
157.	net assets	вартість власності з вирахуванням зобов'язань	опис
158.	nominal GDP	номінальний валовий внутрішній продукт	опис
159.	nonprice competition	нецінова конкуренція	калькування
160.	on account of whom it may concern	за рахунок тих, кого це може стосуватись (страхова формула)	опис

161.	outflow	втрата	еквівалент
162.	output of goods	виробництво товарів	калькування
163.	output	продукція	еквівалент
164.	outsourcing	аутсорсинг	транскрипція
165.	overdraft	перевищення кредиту	опис
166.	overseas market	закордонний ринок	калькування
167.	policymaking	прийняття рішень	опис
168.	political debate	політичні дебати	калькування
169.	potential output	виробничий потенціал	перестановка
170.	price deflator	дефлятор цін	перестановка
171.	production schedule	план основного виробничого процесу	опис
172.	productivity	продуктивність	еквівалент
173.	product lines	виробництво	опущення
174.	profit	прибуток	еквівалент
175.	prohibition of trade in certain goods	заборона торгівлі окремими товарами	калькування
176.	project teams	проектні команди	калькування
177.	protective tariff	пільговий тариф для вітчизняного виробника	опис
178.	purchasing power	купівельна спроможність	калькування
179.	quota	квота	транскрипція
180.	rapid population grow	швидке зростання чисельності населення	перестановка
181.	rate of inflation	рівень інфляції	калькування
182.	rate of surplus value	норма додаткової вартості;	калькування
183.	rate	курс, коефіцієнт	еквівалент
184.	real GDP	реальний внутрішній валовий продукт	опис
185.	recession	спад	еквівалент

186.	reciprocal wants	взаємні потреби	калькування
187.	relative interest	відносні коливання відсоткової ставки за вкладом	опис
188.	restrict international trade	обмежувати м/н торгівлю	калькування
189.	revenue tariff	тариф на прибуток	переставока
190.	revenue	джерело прибутку	еквівалент
191.	revolving credit	револьверний кредит	калькування
192.	runaway inflation	гіперінфляція	опущення
193.	schedule	графік	еквівалент
194.	semi-skilled labour	напів кваліфікована робота	калькування
195.	service management	забезпечення обслуговування споживачів	опис
196.	service	сервіс	транслітерування
197.	set up	структура/система	еквівалент
198.	shortage of skilled labor	нестача кваліфікованої робочої сили	опис
199.	slope	нахил	еквівалент
200.	software company	компанія по п/з	перестановка
201.	solvency	платоспроможність	еквівалент
202.	source of income	джерело прибутку	калькування
203.	Special Systems Industry	Спеціал Систем Індастр	транскрипція
204.	specific performance	реальне виконання	калькування
205.	speedy decision making	швидке прийняття рішень	заміна
206.	spillover cost	витрати переливу	калькування
207.	sponsorship	спонсорство	еквівалент
208.	stable prices	стабільні ціни	калькування
209.	standards of living	рівень життя	перестановка

210.	state of economy	стан економіки	калькування
211.	state ownership	державна власність	калькування
212.	stock market	біржа цінних паперів	опис
213.	store of value	засіб нагромадження	перестановка
214.	subsidiary factory	дочірнє підприємство	калькування
215.	subsistence level	прожитковий рівень	калькування
216.	substitute good	замінник	опущення
217.	suffer losses	зазнати збитків	калькування
218.	supervisor	супервайзер	транскрипція
219.	supply of foreign exchange	пропозиція іноземної валюти	калькування
220.	surplus	активне сальдо торговельного балансу	опис
221.	systematic observation	систематичне спостереження	калькування
222.	takeover	поглинання - купівля однієї компанії іншою, або групою інвесторів	опис
223.	target markets	цільовий ринок	калькування
224.	tariff	тариф	транслітерація
225.	taxable profit	прибуток, що підлягає оподаткуванню	опис
226.	the monetary base in the broad definition	грошова база в широкому визначенні	калькування
227.	to benefit	отримувати користь	еквівалент
228.	to eliminate fluctuations	зменшити коливання	калькування
229.	to levy	оподаткувати	еквівалент
230.	to restrict	обмежувати	еквівалент
231.	total expenditure	загальний обсяг витрат	додавання
232.	trade-adjustment assistance	компенсація втрат від міжнародної торгівлі	опис

233.	trade deficit	дефіцит торговельного балансу	додавання
234.	traditional hierarchical structure	традиційна ієрархічна структура	калькування
235.	transaction	справа, угода; ведення ділових операцій	еквівалент
236.	transportation costs	транспортні витрати	калькування
237.	treasury bill	скарбничний вексель - короткостроковий урядовий цінний папір, що відображає позику, яку отримує держава під заставу свого майна	опис
238.	trustee stock	першокласні цінні папери як об'єкт інвестиційного капіталу.	опис
239.	trust receipt	розписка про отримання майна в довірче управління	опис
240.	trust	траст	транскрипція
241.	turnover tax	податок з обороту	перестановка
242.	underemployment	неповне використання ресурсів	опис
243.	underground economy	тіньова економіка	калькування
244.	unemployment allowance	грошова допомога по безробіттю, компенсація	опис
245.	unemployment rate	рівень безробіття	перестановка
246.	unfair competition	нечесна конкуренція	калькування
247.	unskilled labour	некваліфікована робота	калькування
248.	upgrade	1) підвищення рівня, підвищення якості; 2) поліпшення; 3) модернізація	еквівалент
249.	utilization	використання	еквівалент
250.	valid	дійсний, чинний	еквівалент
251.	value added tax	податок на додану вартість	перестановка

252.	value added	додана вартість	калькування
253.	value of currency	вартість валюти	калькування
254.	value of money	вартість грошей	калькування
255.	warehouse	склад	еквівалент
256.	weekly return	щотижневий звіт	калькування
257.	well-being	добробут	еквівалент
258.	wholesaler	оптовик	еквівалент
259.	working capital	оборотний капітал	калькування
260.	World Bank	Світовий банк	калькування
261.	yield	річний дохід у вигляді відсотків на вкладений капітал	опис

№	Мовна одиниця	Переклад	Трансформація
1.	abstract	виписка	євівалент
2.	account limits	ліміти аккаунта	перестановка
3.	account manager	менеджер по роботі з клієнтами	опис
4.	address	адрес	транскрипція
5.	advanced API	продвинутий обчислювальний інтерфейс, який визначає взаємодію між безліччю посередників програмного забезпечення	опис
6.	affiliate link	реферальний лінк	калькування
7.	Agreement on the Storage of the Cardholder's Credentials	Угода про зберігання персональних даних власника картки	калькування
8.	airdrop	айрдроп	транслітерація
9.	algorithm	алгоритм	транслітерація
10.	alphanumeric	буквено-цифрові	еквівалент
11.	Altcoin	Альткойн	транскрипція
12.	anonymous	анонімний	еквівалент
13.	Anti-Money Laundering and Know Your Customer Policy ("AML/KYC Policy")	політика проти відмивання незаконним шляхом коштів та політика "Знай свого клієнта"	опис
14.	Application Specific Integrated Circuit	спеціальний електронний пристрій для майнінгу	опис
15.	APY (Annual Percentage Yield)	річний процентний дохід	калькування
16.	arbitrage	різниця в цінах монети між біржею А та біржею Б	опис

17.	ashdraked	втрата всіх своїх грошей на певній посаді	опис
18.	ASIC Miner	обладнання для майнінгу	опис
19.	ask prices	ціна, за якою базова валюта купується	опис
20.	atomic swap	технологія, яка дозволяє користувачеві обмінюватися двома різними монетами безпосередньо без третьої сторони або посередника	опис
21.	audit	аудит	транслітерація
22.	bag holder	той, у кого є позиція в певній монеті, яка не є набагато дорожчою	опис
23.	bear / bearish	рух (крипто) ринкової тенденції до спадної спіралі	опис
24.	bear flag	показник на графіку цін, що ціни на ринку, ймовірно, почнуть знижуватись	опис
25.	bid prices	ціна, за якою базова валюта продається	опис
26.	Bitcoin ATM	біткойн-банкомат	калькування
27.	Bitcoin Pizza	перша відома покупка біткойнів за всю історію	опис
28.	Bitcoin	біткойн	транслітерація
29.	bitpay	постачальник біткойн-платежів із США	опис
30.	bittube	відеоплатформа без реклами, на якій можна заробляти гроші своїм контентом	опис
31.	blockchain	блокчейн транскодування	транскрипція
32.	block explorer	онлайн-сервіс для відстеження транзакцій блокчейну	опис

33.	block height	кількість блоків, що складають відстань між поточним блоком і першим блоком, коли-небудь створеним у блокчейні	опис
34.	block reward	платіж, який пропонується блоку, що захищає блокчейн	опис
35.	block size	розмір кожного блоку в блокчейні	опис
36.	bollinger band	інструмент для криптовалютного або біржового трейдера	опис
37.	bot	бот	транслітерація
38.	bounty program	програма, яка пропонується багатьма веб-сайтами та розробниками програмного забезпечення, за допомогою якої люди можуть отримати визнання і винагороду за знаходження помилок, особливо тих, які стосуються експлойтів і вразливостей	опис
39.	broker	брокер	транслітерація
40.	Brute Force Attack	атака, здійснена хакером щодо злому пароля або PIN-кода	опис
41.	bullflag	індикатор на графіку цін, що ринок, ймовірно, почне тенденцію до зростання	опис
42.	bullish	тенденція до зростання	опис
43.	bull market	стан фінансових ринків, де ціни на цінні папери зростають або очікується їх зростання	опис
44.	bull trap	помилковий сигнал про те, що ціна знову зросте	опис
45.	candlestick chart	графік «японські свічки»	перестановка

46.	cardholder	власник карти	еквівалент
47.	ensorship resistant	стійкий до цензури	перестановка
48.	centralized	власність і вигода однієї сторони	опис
49.	chain Split	використання кодової бази програмного проекту в якості старту для іншого	опис
50.	chargeback	повернення платежу (з претензією)	еквівалент
51.	chain split	використання кодової бази програмного проекту в якості старту для іншого	опис
52.	chart settings	налаштування діаграми	заміна
53.	chart widget	віджет діаграми	перестановка
54.	Circulating Supply	загальна кількість вільно торгуваних монет криптовалюти або токена	опис
55.	close positions	закрити позиції	калькування
56.	cold Storage	зберігання криптовалюти в місці, де приватний ключ не може бути доступний через Інтернет	опис
57.	cold wallet	гаманець для зберігання криптовалюта, особистий ключ якого не доступний в Інтернеті	опис
58.	commit	команда, яка використовується для збереження змін у сховищі	опис
59.	Compliance Officer	комплаєнс офіцер	транскрипція
60.	confirmation	підтвердження того, що транзакція оброблена мережею, і навряд чи вона буде скасована	опис
61.	correction	рух ціни (вгору або вниз) після того, як ціна зросла або впала	опис

62.	cryptocurrency	криптовалюта	еквівалент
63.	cryptography	криптографія	транслітерація
64.	cyberpunk	киберпанк	транслітерація
65.	DAO (Decentralized Autonomous Organizations)	децентралізована автономна організація	калькування
66.	dark Web	частина Інтернету, до якої важко дістатись без спеціального програмного забезпечення та / або дозволу на доступ	опис
67.	DeFi	експериментальна форма однорангового фінансування на криптовалютних блокчейнах, найчастіше Ефіріумі	опис
68.	deflation	дефляція	транслітерація
69.	degen	людина, яка грає в азартні ігри з шиткойнами	опис
70.	delegated	мережева структура, яка сегментує потік даних на основі резервуарів даних	опис
71.	DEMO account	демо-аккаунт	транслітерація
72.	demurrage	форма штрафу, введена в певні протоколи криптовалют, яка оподатковує гаманці невикористаних активів	опис
73.	deposit	депозит	транслітерація
74.	developer	розробник	еквівалент
75.	digital identity	визначення ідентичності людини за допомогою цифрових технологій	опис
76.	dildo	довгі зростаючі (зелені) і падаючі (червоні) японські свічки в технічному аналізі	опис

77.	dip	швидке зниження вартості, наприклад, криптовалюти або цілого ринку	опис
78.	discord	додаток для обміну повідомленнями, який можна використовувати на комп'ютерах	опис
79.	dividends	дивіденди	транслітерація
80.	double spending	подвійна трата	калькування
81.	drawing tools	інтернет-інструменти для малювання	додавання
82.	DYOR	власне дослідження	опис
83.	emission Rate	швидкість випуску нових монет	опис
84.	equity	власний капітал	еквівалент
85.	ERC-20	найпопулярніший протокол токена для використання в мережі Ethereum	опис
86.	exchange	біржа	еквівалент
87.	fiat currency	валюта, випущена урядом	опис
88.	flask	позначка у вигляді колби	опис
89.	flipping	момент, коли монета стає ціннішою за біткойн	опис
90.	FPL, or Floating Profit or Loss	не остаточні прибутки / збитки, значення яких коливається до моменту закриття позиції в залежності від поведінки ринку	опис
91.	freecoiner	людина, яка володіє криптовалютою, але не купила її сама	опис
92.	FUDster	особа, яка поширює неправильну інформацію, щоб негативно вплинути на ціну	опис

93.	future	фінансовий контракт, який зобов'язує покупця придбати цінний папір або продавця продати його	опис
94.	gas	здійснення транзакції на блокчейні Ethereum	опис
95.	gear	позначка у вигляді шестерні	опис
96.	genesis block	блок походження	перестановка
97.	gets subtracted from	відняти від	опущення
98.	gwei	вимірювання вартості газу в транзакціях в мережі Ethereum	опис
99.	halving	процедура зменшення винагороди за майнінг на блокчейні	опис
100.	hard fork	хард форк (серйозна зміна в протоколі Blockchain)	транслітерація
101.	hash rate	одиниця виміру обчислювальної потужності мережі	опис
102.	hash	хеш	транскрипція
103.	ICO	вихід криптовалюти на публічну біржу	опис
104.	illegal activity	незаконна діяльність	калькування
105.	immutable	незмінний	еквівалент
106.	inflation	інфляція	транслітерація
107.	instantly	миттєво	еквівалент
108.	interoperability	обмін інформацією між різними блокчейнами	опис
109.	issuing bank	назва банку, який випустив карту	опис
110.	key pairs	поєднання відкритого та приватного ключа разом	опис
111.	key	ключ	еквівалент

112.	laundry	метод підвищення приватності та анонімності	опис
113.	Ledger Nano S	популярний апаратний гаманець у вигляді флешки, виготовлений французькою компанією Ledger SAS	опис
114.	leverage	кредитне плече	конкретизація
115.	lightning network	платіжний протокол, який можна накласти поверх будь-якої криптовалюти на основі блокчейну	опис
116.	limit buy	лімітний ордер buy	додавання
117.	liquidity	ліквідність	еквівалент
118.	loan	позика	еквівалент
119.	maintenance fee	плата за технічне обслуговування	перестановка
120.	maintenance	технічне обслуговування	еквівалент
121.	make a statement of the account	зробити виписку аккаунта	калькування
122.	margin call	примусове закриття брокером угоди при досягненні певної просадки по ній	опис
123.	margin	маржа	еквівалент
124.	market order	маркет ордер	транслітерація
125.	market tenure	володіння ринком	перестановка
126.	masternode	сервер, що працює від дому або в центрі обробки даних, який відіграє важливу роль у децентралізованій мережі	опис
127.	medium	платформа для Інтернет-видань	опис
128.	MemPool	сховище, де зберігаються транзакції, які ще не оброблялись	опис
129.	mining	майнінг	транскрипція

130.	Minting	нагородження користувачів новоствореними монетами за участь у захисті мережі	опис
131.	modify a position	змінити позицію ордера	додавання
132.	multiple jurisdictions	численні юрисдикції	калькування
133.	NFT - the abbreviation of non-fungible token	тип токена, що представляє унікальний актив	опис
134.	poscoiner	людина, яка не володіє жодною криптовалютою	опис
135.	nonce	число, сформоване для того, щоб задовольнити параметри, необхідні алгоритмам майнінгу та хешування	опис
136.	OCO order	пара умовних ордерів, які передбачають, що якщо один ордер виконується, то інший автоматично скасовується	опис
137.	online bank transfer	переказ через онлайн - банк	перестановка
138.	order history tab	вкладка «Історія замовлень»	заміна
139.	orphan block	дійсний блок, який не є частиною основного блок-ланцюга	опис
140.	paper wallet	паперовий гаманець	калькування
141.	password	пароль	еквівалент
142.	payment history	історія платежів	заміна
143.	pay per share	метод оплати (нагороди) за майнінг в пулі	опис
144.	phishing	фішинг	транскрипція
145.	planned technical work	планові технічні роботи	заміна
146.	platform	платформа	транслітерація
147.	privacy coin	криптовалюта, яка орієнтована на безпеку та анонімність користувачів	опис

148.	private key	приватний ключ	калькування
149.	proof of work	доказ виконання роботи	додавання
150.	public key	публічний ключ	калькування
151.	pump	зростання цін	конкретизація
152.	QR-код	код швидкої відповіді	опис
153.	realized loss	фактичні втрати	калькування
154.	rebrand	ребрендинг	транслітерація
155.	reconcile	врегулювати	еквівалент
156.	reddit	платформа, яка інтенсивно використовується в крипто-спільноті	опис
157.	refund address	адреса повернення коштів	додавання
158.	Refund and Return policy	політика відшкодування та повернення коштів	перестановка
159.	regulatory requirements	нормативні вимоги	калькування
160.	rejected orders	невиконані ордера	конкретизація
161.	remittance	грошовий переказ	еквівалент
162.	replay attack	атаки на блокчейн після форка	опис
163.	reverse indicator	людина, яка завжди помиляється в прогнозах подальшого руху цін	опис
164.	risk assessment	оцінка ризику	перестановка
165.	roadmap	план із цим показом того, чого хоче досягти організація чи команда	опис
166.	satoshi	сатоші	транскрипція
167.	scam	скам	транслітерація
168.	seed	приватний ключ, що використовується в детермінованих системах	опис
169.	sell button	кнопка продажу	перестановка

170.	SEPA	Єдиний європейський простір платежів	опис
171.	shilling	просування монети	опис
172.	shitcoin	будь-яка монета, яку погано оцінюють	опис
173.	signature	підпис	еквівалент
174.	Slack	слек	транскрипція
175.	smart contract	смарт контракт	транслітерація
176.	solidity	мова програмування для написання або реалізації «розумних контрактів», які працюють на блокчейні Ethereum	опис
177.	spread	спред	транскрипція
178.	stablecoin	токени або криптовалюта, які намагаються мінімізувати волатильність своєї ціни	опис
179.	stop loss	стоп-лосс	транслітерація
180.	swing	зигзагоподібний рух ціни	опис
181.	switch trading modes	переключити режими торгівлі	перестановка
182.	taint	міра кореляції між двома адресами	опис
183.	take profit	тейк-профіт	транскрипція
184.	Terms of Use	умови користування	перестановка
185.	testnet	екосистема, де розробники можуть вільно взаємодіяти з кодом блокчейну, експериментуючи з ним	опис
186.	the derivatives market	ринок деривативів	перестановка
187.	flipping	момент, коли інша криптовалюта має ринкову вартість, більшу за біткойн	опис
188.	the spot market	спотовий ринок	калькування

189.	time interval	проміжок часу	перестановка
190.	timestamp	мітка часу	еквівалент
191.	token	токен	транслітерація
192.	total supply	кількість монет, що вже перебувають в обігу, доповнену монетами, які ще не торгуються	опис
193.	to the moon	бажання величезного зростання ціни; період, коли ціна монети стрімко зростає	опис
194.	trade dropdown	падіння торгівлі	перестановка
195.	trading bot	алгоритм, який торгує для трейдера на фондовій біржі або криптобіржі	опис
196.	trading positions	торгові позиції	калькування
197.	transaction block	набір транзакцій в мережі біткоїн	опис
198.	transaction fee	комісія за транзакцію	перестановка
199.	transaction ID	рядок букв і цифр, що робить транзакцію унікальною	опис
200.	transaction	транзакція	транслітерація
201.	unconfirmed input	непідтверджені біткоїни, які входять в транзакції	опис
202.	unconfirmed RBF	не підтверджена транзакція, яку позначили як транзакцію з «замінної комісією»	опис
203.	unconfirmed transaction	не підтверджена транзакція	калькування
204.	unspendable address	фіктивна адреса, з якою токени можуть мати лише односторонню взаємодію	опис
205.	userID	ідентифікатор користувача	еквівалент
206.	user	користувач	еквівалент

207.	vanity address	адреса в криптомережі, яка відформатована з потрібним вмістом	опис
208.	vaporware	позначення заявленого, але не випущеного або скасованого програмного забезпечення	опис
209.	verification	верифікація	еквівалент
210.	violate	порушувати	еквівалент
211.	volatility	волатильність	еквівалент
212.	wallet	гаманець	еквівалент
213.	washtrading	діяльність на біржі, де торги здійснюються самі з собою	опис
214.	whale	хтось із дуже великою позицією в монеті	опис
215.	white paper	офіційний документ	конкретизація
216.	wire transfer	банківський переказ	заміна
217.	withdrawal	виведення коштів	додавання
218.	yield farming	процес отримання максимально можливої віддачі від ваших крипто-активів, запустивши їх у роботу	опис
219.	ZeroCoin	проект, спочатку спрямований на біткойн, щоб допомогти гарантувати функцію конфіденційності своєї мережі	опис
220.	OffChain transactions	транзакції, які не робляться на власних крипто-ланцюгах, щоб уникнути перевантажень	опис
221.	2 Factor Authentication (2FA)	двухфакторная аутентифікація	калькування

222.	3-D Secure	система електронних платежів реалізована на найсучаснішому стандарті безпеки - 3D Secure, який забезпечує максимальну безпеку платежів в Інтернеті	опис
223.	51% attack	атака 51%	транслітерація

Додаток В

№	Мовна одиниця	Переклад	Трансформація
1.	account	аккаунт/рахунок	транслітерація/еквівалент
2.	advermation	рекламна інформація	опис
3.	advertorial	основний рекламний блок	опис
4.	amazon	здійснювати покупки на сайті Amazon	опис
5.	antiglobalization	антиглобалізація	транслітерація
6.	aristocracy	аристократія	транслітерація
7.	attention economics	економічна модель, основою якої є поширення інформації	опис
8.	auditor	аудитор	транслітерація
9.	audit	аудит/ревізія	транслітерація/еквівалент
10.	austerians	аустеріанці/прихильники суворої економії	транслітерація з елементом опису
11.	autocracy	автократія	транслітерація
12.	aval	аваль/порука за векселем	транслітерація з елементом опису
13.	average adjuster	диспашер	еквівалент
14.	average	авераж/біржова операція	транслітерація з елементом опису
15.	B2B e-commerce	електронна торговельна операція між комерційними підприємствами	опис
16.	balance sheet	бухгалтерський баланс	перестановка
17.	balloon	кредит, який підлягає поверненню повної суми, а не його частинами	опис

18.	banker-speak	мова банкірів	перестановка
19.	barbed wire defence	першочергові заходи щодо захисту компанії від поглинання	опис
20.	barter	бартер	транслітерація
21.	blocked units	акції подаровані або надані в якості винагороди працівникам підприємства	опис
22.	blue chips	акції будь-якого підприємства, з великими активами	опис
23.	bodyshopper	вербувальник кваліфікованих програмістів за кордон	опис
24.	bonds	боргові зобов'язання, що гарантуються будь-яким видом застави	опис
25.	bookmaker	букмекер	транслітерація
26.	break-even	брейк-івен/точка беззбитковості	транслітерація з елементом опису
27.	brightsizing	корпоративне скорочення, яке пов'язане зі звільненням молодих інтелектуальних, висококваліфікованих спеціалістів	опис
28.	B-unit	Бі-одиниця/міжнародна грошова одиниця банку «Барклейз бенк интернешнл»	транслітерація з елементом опису
29.	business-to-consumer transactions	угодами з участю комерційних структур і споживачів	опис
30.	business	бізнес	транслітерація

31.	calendirize	складати календарний графік заходів	опис
32.	call	колл, право купити впродовж визначеного терміну цінні папери за обумовленою ціною з попередньою сплатою премії	транслітерація з елементом опису
33.	capuccino economics	економіка, яка характеризується надзвичайно високими темпами розвитку однієї галузі	опис
34.	career-change	opportunity замість «звільнення»	опис
35.	carryback	перенесення збитків на більш ранній період	опис
36.	cashback	кешбек/відстрочена знижка	транскрипція/еквівалент
37.	cashcow	товар, що дає безперервний приплив готівки	опис
38.	casual Fridays	дні неформального одягу	опис
39.	casualisation	впровадження днів неформального одягу	опис
40.	Chermany	об'єднання країни з найбільшим торговим профіцитом: і Німеччина, і тим більше Китай постачають на експорт значно більше продукції, ніж купують	опис
41.	Chindia	об'єднання назви двох найбільших країн, що розвиваються, які у найближчі десятиліття мають випередити за	опис

		обсягами ВВП найбільш розвинені держави	
42.	Chinese Wall	жорстке розділення функцій інвестиційного банку у сфері корпоративних фінансів і торгівлі цінними паперами, щоб запобігти зловживанням у зв'язку з використанням внутрішньої інформації	опис
43.	circuit breakers	форми контролю	опис
44.	citiplus	інструмент хеджування, який пропонується клієнтам банком «Сітібенк» (США)	опис
45.	clearing	кліринг	транскрипція
46.	closing bank	банк, що завершує операцію, в якій приймало участь декілька банків	опис
47.	codify	систематизувати інформацію	опис
48.	company doctor	радник компанії	калькування
49.	concern	концерн/ добровільне об'єднання підприємств, яке здійснює спільну діяльність	транслітерація з елементом опису
50.	conman	конмен/шахрай, котрий не викликає довіри	транслітерація з елементом опису
51.	consulting	консалтинг/консультування з широкого кола питань економічної діяльності	транслітерація з елементом опису
52.	copyrighting	авторське право	опис

53.	corporate-led	під керівництвом корпорації	опис
54.	corporate	make-over корпоративна перебудова	калькування
55.	corporate welfare	фінансові пільги, які надаються американським корпораціям	опис
56.	credit crunch	кредитна криза	конкретація
57.	creeping takeover	акумулювання акцій компанії шляхом відкритої скупки їх на фондовій біржі протягом певного періоду з метою підготовки до поглинання	опис
58.	crony capitalism	корумпована форма капіталізму з такими рисами, як деспотизм, фаворитизм, клановість або тіньовий капіталізм	опис
59.	crony capitalist	підприємець, бізнесмен, що розбагатів в умовах корумпованого капіталізму	опис
60.	crown jewels	найцінніше майно	калькування
61.	cybercrime	інтернет-злочин	опис
62.	cyber store	інтернет магазин	калькування
63.	dealer	дилер/ торговець, агент	транслітерація/еквівалент
64.	dear-money policy	обмеження кредиту за допомогою підвищення процентних ставок	опис
65.	de-conflict	врегулювати конфлікт	опис
66.	decruitment	звільнення	еквівалент
67.	democracy	демократія	еквівалент

68.	demurrage	демередж/попередньо узгоджена додаткова плата власнику судна з боку власника вантажу	транскрипція з елементом опису
69.	deproliferate	швидко скорочуватися	опис
70.	de-risk	зменшувати ризик	опис
71.	desktime	час, реально проведений службовцям між нарадами	опис
72.	detention	вимушена затримка	еквівалент
73.	disclude	не включати	еквівалент
74.	discount	дисконт/знижка	транслітерація/еквівалент
75.	distributor	дистриб'ютор	транслітерація
76.	divident-right certificate	сертифікат, який дає право на отримання дивідендів	опис
77.	dot snot	молода людина, яка розбагатіла, створивши власну комп'ютерну компанію	опис
78.	dow jones	промисловий індекс Доу-Джонса	опис
79.	downaging	скорочення штатів за ознакою віку	опис
80.	downsizing/rightsizing	оптимізація структури управління шляхом скорочення управлінських ланок	опис
81.	dress-down days	дні неформального одягу	опис
82.	dumbsizing	необдумане скорочення штату, яке призводить до несподіваних результатів	опис
83.	dumping	демпінг/зниження, зменшення	транскрипція/еквівалент

84.	e-commerce	електронна торгівля	калькування
85.	econophysics	еконофізика	еквівалент
86.	empowerment	наділення повноваженнями рядових співробітників	опис
87.	entrepreneurd	підприємець, який має власну комп'ютерну компанію і є при цьому інженером-програмістом високої кваліфікації	опис
88.	entrepreneur syndrome	«синдром підприємця»	калькування
89.	E-sourcing	комп'ютеризована система постачання сировиною, матеріалами	опис
90.	exceedance	перевищення кількості	опис
91.	export	експорт/ вивезення	транслітерація/еквівалент
92.	fables	про фірму не мають власних виробничих потужностей для виробництва	опис
93.	face-time	час на особисте спілкування з керівництвом, підлеглими або клієнтами на противагу спілкуванню телефоном, електронною поштою тощо	опис
94.	fair competition	справедлива конкуренція	калькування
95.	fair trade	торгівля на основі взаємної вигоди	опис
96.	Fed Wire	система електронного зв'язку федеральних резервних банків (США)	опис
97.	fiduciary capitalism	капіталістична модель	заміна

98.	Fill - or - kill order	наказ клієнта брокеру, який повинен бути негайно виконаний або анульований	опис
99.	fiscal cliff	фіскальний обрив	калькування
100.	flexible recycling	процес заміни старих галузей економіки, старих підприємств новими з переміщенням капіталів, знань і людських ресурсів	опис
101.	floridazation	збільшення частки населення пенсійного віку в будь-якому регіоні	опис
102.	Forex	резерви в іноземній валюті	опис
103.	francising	франчайзинг /вид відносин між ринковими суб'єктами	транслітерація з елементом опису
104.	futures	ф'ючерс/вид строкових угод на товарній або фондовій біржі: купівля-продаж умов майбутніх контрактів з фіксацією їх терміну	транскрипція з елементом опису
105.	genericize	робити що-небудь поширеним або масовим товаром	опис
106.	globalization	глобалізація	транслітерація
107.	globocrat	прихильник глобалізації	опис
108.	globoprotesters	супротивники глобалізації	опис
109.	goldilocks	економічна політика золотої економіки	опис
110.	goodwill	гудвіл/доброзичливість	транскрипція/еквівалент
111.	Great recession	рецесія в економіці, яка супроводжується	опис

		зростанням обсягів виробництва, але темпами значно нижчими за звичайні	
112.	green accounting	система розрахунків, що враховує вплив виробництва та споживання на екологію	опис
113.	haemorrhage and bloodletting	надмірні звільнення робітників і службовців	опис
114.	hedge	хеджування	транслітерація
115.	hiccup	невелика зміна кон'юнктури ринку	опис
116.	high-tech service economy	високотехнологічна економіка сфери послуг	опис
117.	holding	Холдинг	транслітерація
118.	impex	експортно-імпортні операції	опис
119.	import	імпорт/ввезення	транслітерація/еквівалент
120.	indorsement	індосамент	транскрипція
121.	industrial country	промислово–розвинута країна	опис
122.	inflation	інфляція/знецінення грошей	транслітерація з елементом опису
123.	interbank market	міжбанківський ринок	калькування
124.	interface	інтерфейс	транскрипція
125.	jobber	джобер спекулянт на фондовій біржі, професійний біржовик	опис
126.	just-in-time	система поставок «точно в строк»	опис

127.	kanbrain	система одержань знань, інформації за замовленням, згідно з необхідністю	опис
128.	enronize	маскувати фінансові проблеми спритним шахрайством і неприкритою брехнею	опис
129.	kiteflyer	одержувач грошей під фіктивний вексель	опис
130.	kleptocapitalism	зłodійський, бандитський капіталізм	опис
131.	know-how	ноу-хау	транскрипція
132.	landing	лендінг/ плата за розвантаження товару	транскрипція з елементом опису
133.	lay away	практика продажі, яка заснована на попередня виплаті всієї ціни	опис
134.	leasing	лізинг/ оренда з подальшим викупом	транскрипція з елементом опису
135.	limit	ліміт/обмеження	транслітерація/еквівалент
136.	managed floating rate	мінливий курс, що коректується	опис
137.	manager	менеджер	транслітерація
138.	marketing	маркетинг	транслітерація
139.	market	маркет/ринок	транслітерація/еквівалент
140.	mass customization	використання техніки масового виробництва для випуску товарів для індивідуального споживання	опис
141.	meltdown	різкий обвал котирувань на біржі	опис

142.	merchandiser	мерчандайзер	транскрипція
143.	millionerd	мільйонер, який накопичив своє багатство, працюючи у сфері високих технологій	опис
144.	mortgage backed liability	обов'язки, забезпеченні заставою нерухомості	опис
145.	NASDAQ	система автоматичного котирування Національної асоціації біржових дилерів	опис
146.	netiquette	неписані правила користування мережею Інтернет	опис
147.	neuromarketing	нейромаркетинг	транслітерація
148.	niche	вигідна позиція в ринковій економіці	опис
149.	Nylon	Нейлон	транскрипція
150.	oddlot	кількість акції, які менші за лот	опис
151.	office	офіс/контора	транскрипція/еквівалент
152.	offshore	офшор/вільний, що знаходиться на відстані від берега, у відкритому морі	транскрипція з елементом опису
153.	open outcry	метод біржової торгівлі за допомогою прямого контакту продавця з покупцем	опис
154.	operationalize	реалізовувати	еквівалент
155.	opposition research	пошук компромата перестановка	перестановка
156.	order interval	цикл замовлення	перестановка
157.	outplacement	аутплейсмент/частина програми підтримки	транскрипція з елементом опису

		звільнених співробітників – надання допомоги для пошуку нової роботи	
158.	outright	аутрайт/обмінна форвардна валютна операція, що включає премію або дисконт	транскрипція з елементом опису
159.	outsider	аутсайдер/особа, що не постійно спекулює на біржі, біржовий спекулянт – непрофесіонал	транскрипція з елементом опису
160.	outsourcing	аутсорсинг/використання зовнішньої організації (постачальника) для обробки фінансових даних при здійсненні комерційних операцій	транскрипція з елементом опису
161.	outrade	ауттрейд (невдала через нерозуміння сторін торгова угода)	транскрипція з елементом опису
162.	patent	запатентувати	заміна
163.	peer-to-peer business	рівноправний бізнес	калькування
164.	penny stock	акції, цінні папери, які мають цінність менше одного долара	опис
165.	people pill	звільнення менеджменту компанії в разі її захоплення	опис
166.	PIIGS	проблемні країни охопленої борговою кризою єврозони	опис
167.	post-fordism	пост-фордизм	транслітерація
168.	privatization	приватизація/процес передачі державної власності в приватні руки	транслітерація з елементом опису

169.	PR manager	піар-менеджер/фахівець зі зв'язків з громадськістю	транскрипція з елементом опису
170.	productize	перетворювати на товар, наприклад, послуги	опис
171.	promotion	промоушен	транскрипція
172.	provider	постачальник товарів	опис
173.	raider	рейдер	транскрипція
174.	realtor	ріелтор/агент з нерухомости	транскрипція з елементом опису
175.	reengineering	скорочення працівників	опис
176.	report	репорт/звіт	транслітерація/ еквівалент
177.	re-purposing	використання змісту видання в друкованій формі в електронній формі	опис
178.	reskilling	перепідготовка	еквівалент
179.	rocket scientist	розробник нових фінансових інструментів	опис
180.	roll over	ролл-овер/відновлення терміну кредиту	транскрипція з елементом опису
181.	sale	розпродаж	еквівалент
182.	s-commerce	пропозиція товарів до продажу через соціальні мережі	опис
183.	scrip	сертифікат, виданий в США власником ще не повністю оплачених акцій	опис
184.	shadow	приховане (тіньове) ціноутворення	опис
185.	sheet	бухгалтерський баланс	опис
186.	shopping	шопінг/похід по магазинах	транслітерація з елементом опису

187.	silent hunger	голод, спричинений надзвичайною бідністю населення	опис
188.	silicon-chip capitalism	капіталізм в умовах інформаційної революції	опис
189.	skyscraper	вертикальна лінія або рекламне оголошення на веб-сторінці	опис
190.	slugflation	слагфляція	транскрипція
191.	sneaker millionaire	дуже багата молода людина, яка швидко заробила статок, будучи професійно зайнятою у сфері комп'ютерних технологій	опис
192.	social audit	громадський аудит	калькування
193.	socialize	оприлюднювати щонебудь, наприклад, ідею для виявлення ставлення до неї	опис
194.	sponsor	спонсор	транслітерація
195.	stagflation	застій в економіці при зростанні цін і безробіття	опис
196.	start-up	запускати, «стартапкомпанія» – нещодавно створена інноваційна організація, часто інтернет-компанія, проект	опис
197.	Stock	сток/запас, зберігати на складі	транслітерація з елементом опису
198.	sub-prime lender	особа або організація, що дають кредити людям, які вважаються некредитоздатними	опис

199.	sub-prime lending	надання ризикованих” позик, кредитів	опис
200.	suitor	передбачуваний покупець корпорації	опис
201.	sustainable development	сталий розвиток	калькування
202.	sustainable economy	стала економіка	калькування
203.	sustainable management	стале управління	калькування
204.	techno	migrant техномігрант, а для широкого кола використання – фахівець, який емігрував працювати за кордоном	транслітерація з елементом опису
205.	termination income benefit	грошова допомога, яка виплачується при закінченні дії договору	опис
206.	text	друкувати текст	заміна
207.	The Sushi Economy	Економіка суші	калькування
208.	transfer	здійснювати банківський переказ	опис
209.	transition country	країна з перехідною економікою	опис
210.	underwriting	андеррайтинг	транскрипція
211.	VAT	податок на додану вартість	опис
212.	version	створити нову версію	заміна
213.	virtual cash	електронна готівка	калькування
214.	withholding tax	форма сплати податків	опис
215.	zero-friction economy	економіка з нульовим тертям	опис

216.	zollarize	про країну – переорієнтувати національну економіку на долар	опис
------	-----------	--	------